DISSERTATIO JVRIDICA, DE
REFVTATIONE FEVDORVM IMPERII,

SIVE.

Von Auflaſſung derer Reichs-Lehne,

QAVM

PRAESIDE

DN. IMMANVELE WEBERO,
JVR. V. D. SACR. CAESAR. PALAT. COM.
JVRIS ET HISTORIARVM IN ALMA LVDOVICIANA
PROF. PVBL. SERENISS. PRINCIPIS
SCHWARZBVRG. CONSILIARIO,

PVBLICE
VENTILAVIT

DIE APRIL. M DCC XI.

JOHANNES HARTMANNVS HENRICI,
ONOLDO-FRANCVS,

VITEBERGAE
RECVSA IN OFFICINA HAKIANA (9)
MDCCI..

Biblioteca Nazionale V. E. III NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

NOBILISSIMO DOMINO RESPONDENTI,

JVRIVM CANDIDATO DIGNISSIMO,

S. P. D.

PRAESES.

Siccine ergo properas ad metam Studiorum Academicorum, & quinquennio ab Imperatore conſtituto multum antevertis? Utinam omnes tam laudabiliter, tam feliciter, tam fructuoſe! Vixiſti ſane per triennium iſtud, ex quo hic commoratus eas, ita, ut hominem ingenuum, bonum Civem & Muſarum filium decet. Non crapulæ, non ocio, non laſciviæ litaſti, ſed

- - *ad morem diſcincti vivere Nattæ*

vehementiſſime ſemper puduit; nunquam vel propter mala nomina, vel propter jurgioſa aut armata certamina, vel aliam quamcunque ob cauſam ad Judicem vocatus, nocte dieque in literas totus incubuiſti, & unice illud *dic, cur hic?* habuiſti ante oculos. Unde id conſecutus es felicitatis, ut omnes Te ament, & optima quæque ſibi de Te polliceantur, qui nulla abiturus poſt Te relinquis ſcelerum veſtigia, ſed rerum quam optime geſtarum memoriam. Dicam amplius, illud es conſecutus, ut non, plurimorum more, inanis & a doctrina vacuus domum re-

Digitized by Google

vertare, ſed ea bonarum literarum, quas non inſuper habuiſti, &, quæ Studiorum Tuorum ſumma erat, ſolida Juris ſcientia inſtructiſſimus, unde plurimum emolumenti in Rempublicam, & in Te ipſum aliquando redundabit. Teſtem Tuæ Virtutis me certiorem invenire non poteris, cui per totum Academicæ Vitæ tempus, & quidem e regione mei Muſei fuiſti inquilinus. Et quid verbis, quæſo, opus, ubi rerum adſunt teſtimonia luculentiſſima? Teſtatur ſane de egregiis Tuis Studiis præſens, Tuo Marte elaboratum doctiſſimum Specimen; imo teſtem habebimus brevi totam noſtram Ludovicianam, dum Tibi publica Honorum præmia optime promerita a Sacra Themide conferentur. Gratulor igitur Tibi ex animo de curriculo laborum tam laudabiliter ad finem fere perducto, imo & Conſultiſſimo DN. AVO, atque Honoratiſſimo DN. PATRI gratulor, quibus Filium tam bene moratum, tam eleganter expolitum, & ad Reipublicæ commoda tam copioſe præparatum intra amplexus ſuos ſalvum & incolumem, quod ſpero, & voveo, recipere brevi dabitur. DEUS, quem times & pie veneraris, Tibi, Nobiliſſime DN. HENRICI, porro ſit propitius, & faxit, ut, quem reſpicis, portum ex voto & feliciſſime conſequaris. Gieſſæ, d. III. April. MDCCXI.

CON-

Digitized by Google

CONSPECTUS.

PRÆFATIO.

§. *I.* F*eudorum* Origo. §. *II. Feudi Vocis* Etymologia.

§. *III.* Homonymia.

§. *IV. Vocabuli* Refutationis *Expoſitio.*

§. *V. Quid* Imperii Feudum?

§. *VI.* DEFINITUR Feudorum Imperii Refutatio.

§. *VII.* DIVIDUNTUR *Feudorum Imperii Refutationes.*

(1) *in* proprias, impropriaas, & impropriiſſimas.

(2) *in* ſimpliciter & ſecundum quid *tales.*

(3) *in* alias, *de quibus remiſſive.*

§. *IIX.* CAUSA EFFECTRIX, & *quidem* Juris *Refutandi F. I. Qu.* An juſte Refutatio fieri poſſit? *Affirm.*

§. *IX.* CAUSA EFFECTRIX, & *quidem* Actus *refutandi F. I. ſive* Subjectum (*A*) activum *ſunt Vaſalli Imperii. Qu.* An qui Sub-Feudum habet ab Imperii Statu, id refutare poſſit? *Excluduntur* pupilli, Minores, furioſi, prodigi.

§. *X. Non item, qui ſunt* hebetioris ingenii.

§. *XI. XII.* Ligietas *in Vaſallis Imperii Refutationem non impedit. Quis proprie dicatur* Vaſallus Ligius?

§. *XIII.* Subjectum (*B*) Paſſivum *Refutationis F. I. Imperator & Imperium. Qu.* An Imperatori invito Feuda Imp. refutari poſſint? *Aff. Imperii Fiſco addici debent Feuda refutata. Id cur adhuc usque non obſervatum?*

§. *XIV. An etiam* Rex Romanorum?

§. *XV. An* generales Imperii Vicarii?

§. *XVI. An* Pontifex Romanus?

§. *XVII.* Agnatorum in gratiam *fit quoque Refutatio F. I. ubi* (*a*) *de diſcrimine* (1) Feudorum, *prout vel nova, vel antiqua, nec non.* (2) Agnatorum, *prout vel*

Deſcendentes, *vel Collaterales*; *hique iterum vel propriores*, *vel remotiores*. (*b*) *de modo computandi* & (*c*) *proximitatem æſtimandi*. *Qu*. An, qui Feuda Imperii ſemel refutarunt, iterum poſt Refutationem ad ea pervenire poſſint? *Et proponuntur varii caſus*, *juxta quos diverſimode reſpondetur*.

§. *XIIX*. Extraneis *perſonis an* & *quatenus Imperii F. refutari queant? Referendi huc ſunt* Rex Bohemiæ & Electores, *item* Archi-Duces Auſtriæ, *quibus F. I. per Refutationem cedere licet*. *In gratiam* Eccleſiarum & Monaſteriorum *Feuda quoque refutata*, *iisque donata*, *quod Exemplis illuſtratur*, & *probatur*. *Qui* pactis Confraternitatis & mutuæ Succeſſionis *tenentur*, *ſi* Extraneis *refutare Feuda I. velint*, *in ſpecie* & Confratrum conſenſu *opus habent*. *Idem de* conſenſu Ordinum Provincialium, *ſicubi exiſtunt*, *in tali caſu habendum eſt*.

§. *XIX*. OBJECTUM *Refutat. F. I. ſunt* Feuda Regalia, *tam* Eccleſiaſtica, *quam* Secularia, & non Regalia. *Item* hæreditaria, & ex pacto & providentia *talia*. *Vtriusque generis dari in Imperio oſtenditur*, & *in dubio qualitatem poſteriorem præſumi*. *Qu*. An Conditionata etiam Imperii Feuda refutari poſſint? *Aff*.

§. *XX*. FORMA *Refutationis F. I.* externa, *conſiſtit in modo refutandi*, *variis actibus* & *circumſtantiis*. *Refutatio* in manus Imperatoris *de jure ab ipſis Vaſallis* in perſona *fieri debebat*, adhibitis certis ſolennitatibus, *quod probatur exemplo Heinrici Auſtriaci*, *Ducatum Bojariæ*, & *Henrici Leonis Auſtriam refutantium*: & *illuſtratur teſtimonio Jur. Feud. Alemannici*. *Sed aliud uſu obtinet*. *Exemplum refutationis F. I.* per literas *factæ*

Impe-

Imperatori Ludovico Bavaro a Comite Beichlingenſi. Omnis Refutatio F. I. etiam quæ in gratiam Agnatorum ſit, requirit reſignationem in manus Imperatoris. Locus, & tempus, *ubi & quando I. F. refutare liceat? Forma* interna *conſiſtit in* Reſignatione *atque* Ceſſione (*a*) verba & reali, *non nuda & verbali,* (*b*) libera, *non coacta.* (*c*) ab iis omnibus, *quorum intereſt,* adprobata, *non iis inſciis & invitis ſuſcepta* (*d*) honeſta, *non doloſa, quales olim uſitatæ, ſi Vaſalli Dominos invadere volebant, ſevere prohibitæ in* A. B. c. XIV. *Qu.* Si Vaſallus Imperii Feuda Filio vel Agnato Feudum refutet, & poſtea Imperatori bellum inferat, an propoſitis in A. B. pœnis ſubjaceat? *Ad diſpoſitionem A. B. non ſpectat, ſi quis gurpire* homagium: *i. e.* Feudum defenſionis & repellendarum injuriarum gratia refutet. *Conſiſtit denique* (*e*) *Forma interna Refutationis in* reſignatione tempeſtiva.

§. *XXI.* FINIS *Refutationis F. I. &* Effectus. Fines *varii eſſe poſſunt, prout Refutationes ſunt vel* licitæ *vel* illicitæ. *Potiores quoad* priores *ſunt, ut Vaſallus a nexu & oneribus Vaſallagii liberetur, ut refutanti vel etiam refutato conſolatur, ut piæ cauſæ promoveantur. Quoad* poſteriores *hi fere ſunt, ut Vaſallus Imperatorem invadat, vel intempeſtive ope & ſervitiis deſtituat. De* Effectionibus illicitarum *Refutationum remiſſive. Qu.* Si Imperii Vaſallus alteri intempeſtive Feudum refutarit, Imperator autem non conſenſerit, an, reſoluta ſic ceſſione Cedens Ceſſionario ad intereſſe teneatur? *Aff.* Effectus licitarum *ratione* Imperatoris & Imperii *eſt, ut addicatur Feudum refutatum Fiſco Imperiali; ratione* Vaſalli refutantis, *ut a nexu Vaſallitico liberetur, manet tamen vinculum* Subjectionis.

§. *XXII.* CONTRARIA *Refutat F. I.* AFFINIA. Illa *vel* faciendam *Refutationem* impediunt. *e. gr. defectus Voluntatis & facultatis, pravum Vaſalli conſilium, intempeſtivitas &c. vel* jam factam deſtruunt, *ut coactio, error, Revocatio ex Capite Protimiſeos aut Succeſſionis. De* Affinibus *remiſſive.*

PRAEFATIO.

BENEVOLE LECTOR!

Si quaunquam materia ſua gravitate ſe commendare poterit, ea ipſa ſane eſt, quam in præſenti Tuo judicio ſiſtimus. Neque inde ſtatim nimiam ſui fiduciam calamo exprobrabis; utpote cui non eſſe cautum lubentes fatemur, ne lapſus properantem caſtiget audaciam. Equidem tales a nobis expectandæ non ſunt lucubrationes, quæ ſolidæ eruditionis atque ſcientiæ ſpecimina videri poſſent: ſed condonabis juvenili impetui ad majora aſpiranti, ſi non ſemper ſucceſſu felici, conatu tamen fors non improbando. Nulla idcirco nos diſtrahet remora, quo minus ſuſcipiamus operam circa argumentum utiliſſimum, nec a quoquam, quod nos quidem ſciamus, profeſſo tractatum ſtudio. Videri equidem poterat præoccupaſſe laborem B. Academiæ hujus quondam Cancellarius, Dn. Tabor, in Exercitio Juridico de Refutatione Feudi, *quod in* Vol. II. Tractatuum *ſuperioribus annis Lipſiæ junctim editorum habetur.*

Sed

Sed revera actum ea propter non egi, ſiquidem Celeberrimus JCtus Refutationem Feudorum generaliter quidem propoſuit; de Feudus autem Imperii alium tenuit ſilentium. Lucem haud aſpernandam prætulit B. Dn. Jo. Guil. Itterus, *in Tractatu de* Feudis Imperii, *cujus veſtigia ſubinde premere non tam erit jucundum, quam ſumme neceſſarium. Suſtine igitur L. B. haſce pagellas, & ardori, dum vires ſolidioris doctrinæ deſunt, ignoſce. Satis nobis erit videre, hoc ſpecime Favori Tuo non fruſtra eſſe litatum, eoque hunc noſtrum laborem acceptum, quo vota noſtra Humanitati Tuæ confiſa reſpexerunt.*

Digitized by Google

§. I.

Feudorum Originem eſſe antiquiſſimam, uno ore Feudiſtæ fatentur. Quo autem tempore, & a quibus ea cœperint, adeo mirifice confligantur, ut in diſſenſiones conſpiraſſe veluti videantur. Vid. Thom. Franzkii *Diſp. de Feudor. Orig. th. 11. n. 1. ſeqq.* Hunnius, *de Feud. Cap. 1.* Ludwel. *Synopſ. Jur. Feud. Cap. 1. pag. 3.* Miſſis aliorum ſententiis non omnino errare putamus eos, qui Feudorum incunabula apud Romanos quæſiverunt, utpote quos Francos, quibus Feudorum inſtituta præcipue debentur, in plurimis imitatos fuiſſe conſtat. Zaſius *in l. 2. ff. de Orig. Jur.* & alii: a quibus non adeo alienus eſt B. Dn. Cancellarius noſter, Hertius, *de Feud. Oblat. P. I. §. 2. circa fin.* Conf. Dn. Tabor. *Armament. Juſtin. §. 26. arg. 1. F. 13. l. 13. & fin. C. de fund. patrimon. l. item ſi verberatum 15. §. 2. ff. de Rei Vindic.* Gothofred. *ibid. lit. q. l. 11. in fin. ff. de Evictión. l. 2. & 3. C. de fundis limitroph.* in quibus legibus mentio fit agrorum, fundorum, & territoriorum militibus in militiæ præmium conceſſorum. (Diſſentiunt Struvius, *Synt. Jur. Feud. Cap. I. Aph. 3. n. 8.* Itter. *de Feud. Imper. C. I. §. 5.* Ant. Dadin. Alteſerra, *de Orig. & Stat. Feudor. Cap. I.* Sed vid. M. Anton. Dominic. *Hiſtor. Diſquiſ. de Prærogat. Allod. Cap. I. §. 2. cum ſeqq. Cap. IV. §. 5.* Joh Rüding. *Var. Lect. Jur. Feudal. L. I Cap. I. n. 14.*) Quod ita ratione *occaſionis* verum eſſe putamus, formam autem diverſam poſterioribus temporibus Feuda induiſſe res ipſa loquitur, quam omnino moribus Francorum cum Erico Mauritio *Poſ. Feud. Dec. I. poſit 5.* & B. Dn Hertio *Notit. Vet. Francor. Cap III §. 46.* adſcribimus. Vix enim ulla antiquior inveſtiendi formula occurret, quam in hiſtoriis Francorum. Alteſerra *d. Cap. I. pag. 4.* Neque alibi unquam frequentior mentio fit *Leudum* ſive *Leodum*, i. e. fidelium,

qui

qui a Rege prædia tenebant ſub lege fidei & ſervitii, quam ſub auſpiciis regni Francici. Dn. Hert. *d. l.* Aimoinus, *de reb. geſt. Franc. L. III. Cap. 81. L. IV. Cap. 64.* Dominic. *d. l. Cap. 15.* Guerr. Piſ. Scacc. *Prælud. Feud. Cap. 4. n. 21. ſeqq.* Itter. *d. l.* §. *IX.* Quod autem ad Feuda Imperii noſtri attinet, eorum initia ad Caroli M. faſces Imperiales recte refert Itterus, *d. Cap. I.* §. *11.* Dum enim primus is Imperium Romanum ad Germanos transtulit, & non tantum, qua Rex Francorum in horum terris, ſed & qua Imperator alibi Proceres beneficiis ornavit, quod omnis hiſtoria teſtatur, non poteſt non inde ſequi, quod ad eum Imperii Feudorum initia ſint referenda. Unde per ſe concidit ſententia Monzambani ſtatuentis, eo demum tempore, quo Carolingi Imperatores defecerunt, Imperii Feuda cœpiſſe, dum Principes bona ſua hactenus allodii jure poſſeſſa Imperatoribus in Feudum obtulerint; *de Stat. Imper. Cap. III.* §. *4.* cui ſententiæ dudum contradixere, ſaltim, non in univerſum eam admitti poſſe, oſtenderunt Viri docti. Kulpiſ. *ad d. l. Comment. p. II. p. 14.* Hert. *de Feud. Oblat. P. I.* §. *15.* Plura qui de his velit, adeat Itterum, *de Feud. Imperii c. I.* ubi Imperii Feudorum initia atque progreſſus per varios incrementorum gradus fuſe deſcribit.

§. II.

Subſequitur, ut exquiramus paucis, unde *Feudi Vox* deducta ſit. Ex nominis enim interpretatione rei facillime deducitur demonſtratio, *l. 1. pr. ff. de Reb. credit.* Quintil. *Inſtit. Lib. XII.* cum res ſe ſimul aperire ſoleant cum verborum etymologia Ariſtot. *Lib. I. Sophiſt. Elench. Cap. 2.* Sciendum autem, hic iterum deſudare DD. in evolvendo hujus vocabuli etymo. Dn. Tabor. *in Ichnograph. Feud. th. II.* Feudum dictum putat a fide, cui

calculum adjicit Ludwel. *Synopſ. Feud. Cap. II. p. 21.* Struv. *d. Cap. II. Aph. I. n. 3.* & quidem ob Textum notiſſimum. *2. F. 7.* Sed non plena in ejusmodi φιλοσοφήμασι autoritas Compilatori Feudiſtico tribuenda eſt. Bachov. *ad Treutl. Vol. II. Diſp. 26. th. 1. lit. a.* Itter. *de Feud. Imp. Cap. II. §. 9.* Rhet. *de Feud. Clivenſ. & Zutphan. more conceſſ. Sect. I. th. 2. n. 8.* Igitur probabilior videtur ea derivatio, quæ proxime ingreditur naturam rei ipſius arg. *l. Æmilius ff. de injur. l. 1. § 6. C. de Vet. Jur. Enucl.* qua Feudum intelligimus dictum Stipendium vel bonum Militare a *Fee & Od.* qſ. Kriegs-Gut. Nam Feede *bellum*, Od autem *bona* Germanis olim denotaſſe evidens eſt Vid. Carol. du Freſne, *Gloſſ. Voc. Faida.* Schilter. *ad Jus Feud. Alem. Rubric. §. 7.* Id. *ad Struv. S. J. F. Cap. II. p. 7.* Purior Latinis vox eſt, qua *beneficium* Feudum dicitur, cum in ipſis Textibus Feudalibus, *1. F. 1. §. 2. 4. 1. F. 14. pr.* tum apud DD. & alios. Germanis notiſſimo vocabulo audit Ein Lehn, cujus originem tradit Boxhorn. *de Trapezit. pag. 809.* Rhet. *d. l. n. 9. ſeqq.* Nec mirandum eſſe ait M. Ant. Dominicus, *de Prærogat. Allod. Cap. XV. §. 4.* Feuda denominata fuiſſe a genere obſequii, cum & ipſi poſſeſſores a genere armorum, quibus inſervirent, primam ſumſerint appellationem. add. B. Dn. Hert. *ſup. cit. l.* Chriſtoph. Lehmann. *Chron. Spirenſ. L. I. Cap. 11.* Celeberr. Dn. Andreas Ockel, *de Præſcript immemor. Cap. II. th. 43.*

§. III.

Homonymice varie Feudum capitur. Alibi denotat *Contractum Feudalem*, & tunc efficienter uſurpatur. *1. F. 28.* Feudum enim Contractus per ſe non eſt, ſed per Contractum conſtituitur, *1. F. 20. 2. F. 9. 25. 2. F. 23.* quamvis & aliis modis conſtitui & acquiri poſſe Feudum per hoc non negemus. *arg. l. 7. C. de his quæ vi met. c. l. 17.*

C. de

C. de fid. inſtrum. l. 8. C. de præſcript. 30. vel 40. annor. l. 14. de precar. l. 20. §. 1. l. 46. ff. locat. cond. Ludwel. *Synopſ. Feud. Cap. II. p. 25. ſeqq.* Porro ſumitur objective, pro *re in Feudum conceſſa 2. F. 22.* in verb. *forſan quia Feudum malo ordine intravit. 1. F. 4. §. 1. cum ſeqq.* Nullo horum modorum ſimpliciter a nobis accipitur. Sed conſideramus Feudum *formaliter* & *effective* pro *jure in re Feudali* Vaſallo per Contractum vel aliis legitimis modis conſtituto. *2. F. 23. §. hujus autem generis* Godfr. Antonius, *Diſput. Feud. I. th. 2. 1. F. 25. pr. Sciendum eſt Feudum. 2. F. 1. §. Sciendum eſt. 2. F. 26. §. 4. & paſſim.*

§. IV.

Alterum Rubricæ Membrum reſtat exponendum nimirum vox *Refutatio*, cujus variæ ſignificationes veniunt obſervandæ. Deſcendere a verbo *refuto* planum eſt, quod proprie ſignificat, redarguere, refellere, ab antiquo *futo*, quo de videantur Lexicographi, qui bene obſervant, proprie *refutare* de rebus, *confutare* de Perſonis dici. Vid. *Libelli Vett. Grammat. in Collectione Autorum Lingu. Lat.* quam debemus Dion. Gothofredo *p. 1360.* Poſterioris ævi Scriptoribus *refutare* idem eſt ac *reſpuere, repudiare*: v. gr. refutare teſtes, i. e. infirmare, rejicere, *c. 17. Cauſ. VI q. 1.* refutare Judicem *Nov. 53. Cap. 3. pr. l. 4. §. 1. C. de in jus voc. l. 12. pr. C. de Judic.* Hacque acceptione venit in Libris Feudorum, *2. F. 9. §. 1. & 2. F. 38.* Calvin. *Lex. Jurid. voc. Refuto.* vel etiam, molliore ſignificatu, *reſignare, renunciare*, qui hujus loci eſt, & ita in Textibus Juris Feudalis reperitur. Ita etiam loquitur Güntherus Ligurinus, de Heinrico Seniore Auſtriaco, quod

- - per ſeptem ſigna Ducatum
Rite reſignarit,

id eſt refutaverit, *L. V. verſ. 560. ſeq.* ubi videantur Spiegelius,

Digitized by Google

gelius, & Ritterſhuſius, *in Notis*. Quandoque tamen in Feudis paulo aliter uſurpari volunt, ut ſit Medius terminus inter alienare & retinere, quando ſc. ad tempus juri noſtro renunciamus, ita ut magis videatur jus noſtrum pro illo tempore ceſſare, quam transferri, *2. F. 49.* ſunt verba Paul. Chriſtinæi, *Dec. Belgic. Vol. VI. Dec. 19. n. 3. ſeqq.* In Textibus J. F. *Finis Feudi* & *Refutatio* aliquando pro ſynonymis habentur, & nota eſt phraſis, *finem facere de Feudo Agnatis*, quod idem denotat, ac *Agnatis Feudum refutare. 2. Feud. 49.* Vernacula noſtra dicitur, Eine Auſſagung, Abtretung, Aufkündigung, Auflaſſung, Aufgebung der Lehn. Struv. *S. J. F. Cap. XII. Aph. 14.* Sächſiſch Lehn-Recht *Cap.* 77. Es mag der Lehn-Mann dem Herren auflaſſen, und Ihme entſagen: Schwaben-Spiegel, in Lehn-Recht *Artic. 13.* Will ein Mann ſein Lehn ſeinem Herren aufgeben, und will ſein von dem Herren nicht mehr, der Herre mag es mit Rechte nicht gewegern: Juxta *Cod. MSctum*, quem poſſidet Conſultiſſim. Dn. Præſes. Huc certa ratione collineat *Reſignatio judicialis*, Saxonibus uſitata. Die Gerichtliche Auflaſſung, oder der Gerichtliche Verlaß, Ubergab, oder Verzicht, etiam in allodialibus adhiberi ſolita. B. Dn Cancell. Hert. *T. III. Opuſc. Diſſert. de Convent. domin. translativ.* §. *15. p. 77.*

§. V.

Poſt vocum Feudi & Refutationis conſiderationem, paucis adhuc, quid per *Imperii Feuda* velimus indigitandum eſt. Intelligimus autem voce Imperii, Imperium Romano-Germanicum (de quo, an recte ita vocetur, vid. Conring. *de Germanor. Roman. Imperio*, per tot. Coccejus, *Jur. publ. prudent. Cap. VI. n. 15. ſeqq.*) non

aliter

aliter ac illud, uſu quotidiano, Imperium abſolute ſic dictum, aliis Rebuspublicis opponi conſuevit. Arumæus, *Diſcurſ. Jur. Publ. XVII. th. 1.* Itter. *de Feud. Imp. Cap. II. §. 11.* Quibus præmiſſis definimus *Feudum Imperii*, quod ſit Feudum Ligium ab Imperatore conceſſum, Vaſallum ad fidelitatem ſibi atque Imperio exhibendam adſtringens. Conſtat inde, cum id *Ligii* nomine complectimur, quo Vaſallus fidelitatem præſtat, contra omnes ſine exceptione, *2. F. 99. 2. F. 52. § 3. verb. nullo antepoſito.* arctiſſimam eſſe obligationem Imperatori atque Imperio debitam, ut proinde nullum ſit dubium, quin Principes & Status Imperii, cæterique qui Feuda immediata poſſident, Imperatori *ligia fide*, durch eine unauflößliche Bündnüß, contra quoscunque Imperii hoſtes obligentur. Myler ab Ehrenbach, *de Princip. & Stat. Imp. P. II. Cap. 92. n. 4.* adde Stryk. *Ex. Jur. Feud. Cap. III. quæſt. 4.* Ditherr. *addit. ad Beſold. Theſ. Pract. voc.* Reichs-Lehn. Et vera ea quidem ſunt, quæ diximus; ſed hæreo, annon aliter in hac cauſa ſentiant Catholici Principes, ſaltim Epiſcopi, propter vinculum, quo Pontifici obſtringuntur, & annon hunc exceptum velint, ubi bellum geri inter Papam & Imperatorem contigerit. Sane monſtroſitas, quam duplicis Capitis reſpectus, & Eccleſiaſtici prærogativa, in omni Civitate Papæ ſacris addicta gignit, mihi ſcrupulos non leves excitat, rem tamen relinquam in medio.

§. VI.

Sufficere hæc poſſunt de nominibus; magis eſt, ut *realem Definitionem* Refutationis Feudorum Imperii ſubnectamus, quandoquidem omnis tractatio, monente eam in rem Cicerone *L. 1. de Offic.* debet a Definitione proficiſci. Eſt ergo Refutatio Feudorum Imperii (1) actus,

quo

quo (2) Vaſallus Imperii (3) Feudum Imperii (4) alteri (5) legitime & tempeſtive (6) reſignat. Diximus (1) eſſe *actum*, quem genus eſſe volumus, nomen conducibile, ſive re, ſive verbis quid agatur. *l. labeo 19. ff. de Verb. Signif. l. 3. §. 1. ff. de Oblig. & Action. l. actus C. de feriis. l. 77. de Reg. Jur.* Agere enim eſt quodlibet humanum factum expedire. Quintil. *L. II. Cap. 16.* & vox actus comprehendit etiam ea, quæ ex eo pendent ac naſcuntur. *arg. l. 6. de Evict.* cui tamen actui lex dat formam, utputa cum de tempore, & de modo actus ſtatuit. Dn. Hert. *Diſſ. de Colliſ. Legum. Tom. I. Opuſc. Sect. 4. §. 7.* Dicimus (2) Refutationem fieri a *Vaſallo Imperii*, ſive ſit Status Imperii, i. e. qui voto & ſeſſione in Comitiis gaudet. *Rec. Imp. de Ao. 1548. §. 56.* Paurmeiſt. *de Juriſd. L. I. Cap. 4. n. 1.* Arumæus, *Diſc. Jur. Publ. XXXIII. Cap. 3. th. 8. lit. d.* Id. *de Comitiis Cap. IV. n. 1.* ſive non. Conſtat enim, non omnes Imperii Vaſallos eſſe ſtatim Status Imperii. *Rec. Imp. de Ao. 1564. §. 29. ibi:* So nicht Stände des Reichs. Schweder. *Introd. ad Jus Publ. Part. Spec. Sect. II. Cap. 1. §. 2.* Itter. *l. c. Cap. V. §. ult.* Myler. *d. l. P. I. Cap. 10. n. 2.* Dicimus (3) quod Objectum Refutationis ſit *Feudum Imperii*, de quo jam præoccupavimus §. *V.* & infra pluribus dicemus. Add. Godofr. Anton. *Diſp. Feud. I. th. 3. lit. b.* Subjectum cui refutantur Feuda Imperii (4) voce *alteri*, tanquam generali innuimus; intellige autem vel Dominum directum Imperatorem una cum Imperio, vel Deſcendentes, vel Agnatos, vel Extraneos, ad quas tamen Refutationes poſt occurrentes limitationes adhibendæ ſunt. Diximus (5) *legitime* & *tempeſtive* debere fieri Refutationem. Ecce formam hujus actus, qua non obſervata omne negotium ruit in nihilum. *l. 9. §. 3. ff. ad exbibend.* Forma enim a legibus tradita cenſetur eſſe de ſubſtantia

actus

aſtus formati. Beſold. *de Ærar. publ. Cap. V. quæſt. 3.* Et quidem vox *legitime* plura complectitur, quæ infra latius exponentur, in iis tamen etiam id eſt vel ex præcipuis, ut fiat Refutatio *in tempore;* non ubi hoſtis imminet, vel Dominus jam in procinctu eſt, nec aliis æque idoneis militibus, vel ſervitiis ſe inſtruere poteſt Ludwel. *Synopſ. Feud. Cap. XV. p. 311.* Stryk *Caut. Contract. Sect. II. Cap. 8. §. 53.* Id *Exam. Jur. Feud. Cap. XXII quæſt. 12* Dicimus (6) *reſignat:* Ultimum hoc eſt noſtræ Definitionis, & Finem ob oculos ponit, quo de infra pluribus.

§. VII.

Refutatio alia eſt *propria*, alia *impropria*. Illa fit, quando Vaſallus directo in manus ipſius Domini Feudum refutat 2. F. 9. Hæc dicitur, quando in gratiam Deſcendentium vel Agnatorum ceditur beneficium. *2. F. 14. 49.* Vultejus, *Feud. L. I. c. 10. n. 75.* Rittershuſ. *Partit Feudal. L. II. c. 2. n. 9.* Aliam iterum vocant *impropriiſſimam*, quæ contingit cedendo extraneo, meræ & ſimplicis potius alienationis, quam refutationis nomine inſignienda. Dn. Tabor. *d. Differt. Cap. I. th. 3.* Ludwel. *Synopſ. Jur. Feud. Cap. XV. p. 311.* Circa haſce ceſſiones obiter & in anteceſſum (quia alias hæc ad Formam Refutationis pertinent) notandum, quod non uno eodemque modo ſeſe habeant. Refutatio enim fit vel Feudi novi vel antiqui. In caſu priori Refutatio Domino facta præjudicio erit deſcendentibus, utpote quorum jus a Patre dependet, cujus nec factum impugnare poſſunt *l. 14. C. de R. V.* In caſu poſteriori tantum ad Vitam Refutantis nocebit, eo autem mortuo, ad liberos vel Agnatos beneficium devolvitur. Jul. Clar. *L. IV. Sentent. §. Feudum. quæſt. 34. n. 3.* Rittershuſius, *l. c. p. 307. ſeq.* ubi Cujacio contrarium tenenti reſpondet. Quanoo vero

Digitized by Google

Refutatio fit extraneo, iſta licita non erit, abſque conſenſu Domini, & Agnatorum omnium, quorum intereſt. Præterea aliæ ſunt cognitæ Refutationum ſpecies. Eſt enim Refutatio vel *vera*, qualem hactenus deſcripſimus, vel *quaſi Refutatio*, 2. *F.* 39. quæ eſt, quando aliquis refutandi facultatem alias habens, per Contractum Libellarium (quod olim frequenter factum apparet ex 1. *F.* 13. 2. *F.* 39) in Agnatum v. gr. Feudum tranſtulerit, quod ita interpretari jubet Feudiſta, ut potius pro quaſi Refutatione habendum. Conf Rhetium, *Comment. Jur. Feud. p.* 247. *p.* 380. *p.* 386. Porro Refutatio eſt vel *ſimpliciter*, vel *ſecundum quid* talis. Illam & *realem* Dd. vocant, ſi quis refutando penitus ſuum jus in habilem alias transfert. omninoque illud cedit, ita ut refutantibus regreſſus plane non detur. Cæſ. Manentus, *Conſil. XLV. n.* 72. *ſeqq.* Hanc vero, ſi quoad certas tantum perſonas, quis refutaverit, & reliquum jus ſalvum ſibi reſervaverit. Caſus eſt in 2 *F.* 49. ubi conferri merentur Roſenthal. *de Feud. Cap. II. Concl.* 20. *n.* 5. Rhetius, *l. c. p.* 392. Plures adhuc Diviſiones Refutationum adferre poſſemus, v. gr. quod aliæ ſint *licitæ*, aliæ *illicitæ*, porro aliæ, quæ *volente Imperatore*, aliæ, quæ *invito eo* fiunt, & ſimiles. Sed quia de iisdem dicendi occaſio in ſequentibus dabitur, nunc in earum expoſitione tempus non teremus.

§. VIII.

Progredimur ad *Cauſas*, quarum aliæ ſunt externæ, aliæ internæ De illis prius agendum. Externæ ſunt *Efficiens* & *Finis*. De *Fine* peculiariter hic non dicemus, ſed ejus conſiderationem conjungemus infra cum tractatione Effectuum; quod autem ad Cauſam Efficientem attinet, illa vel eſt *Juris* refutandi, vel *actus*. Utramque conſiderabimus. Et quidem quod jus refutandi attinet,

Digitized by Google

attinet, ejus Cauſa Efficiens eſt vel *proxima* vel *remota*: hæcque porro vel *principalis*, vel *minus principalis*. Conf. B. Taborem, *Diſſert. de Refus. Feudi*, *c. II.* §. *1.* Cauſam Efficientem *remotam Principalem* agnoſcimus Jus Feudale Commune, ex quo in Imperio generaliter recepto etiam refutandi facultas conceſſa intelligitur. Quia vero adhuc dubitari poſſit de illa juſtitia, dubia potiora primum removebimus. Poſſit ergo dubitandi ratio hinc oriri, quia Obligatio, quam parit Contractus Feudalis, eſt ab utraque parte mutua, adeoque invito altero contrahente diſſolvi nequit. *l. 5. C. de O. & A. l. 16. C. de Jure deliber.* Barboſ. *Lib. III. Cap. 62. axiom. 25.* Ad quam reſpondeo: in univerſum verum non eſſe, vinculum obligationis ubique operari indiſſolubilitatem. Datur enim in quibusdam caſibus pœnitentia. §. 9. & §. *Mandatum 11. I. de Mandat.* §. *Manet 4. I. de Societ. l. 65.* §. *3. ff. pro Socio.* Brunnem *ad d. l. 5. C. de O. & A.* & in Feudis *2. F. 14. 2. F. 38.* cum obligatio non ſimplex, ſed propter rem contracta appareat. Winziger. *ad Stryk. Ex Jur. Feud. Cap. XIX. quæſt. 20.* Fruſtra porro reperitur: Dominus invito Vaſallo Feudum adimere nequit. *1. F. 21.* Ergo neque Vaſallus ſaltim invito Domino refutare poteſt, ob naturam & qualitates correlatorum, quorum unum alterius petit coëxiſtentiam. §. *ideo autem J. de Servit. præd.* Huic dubio occurrimus oſtendendo diverſitatem relatorum. Nam priori in caſu gravem inferret injuriam Vaſallo Dominus, eumque haud exiguo multaret diſpendio, ſi nihil tale meritum beneficio ſuo defraudaret. Ludwel. *Syn. Feud. Cap. XV. p. 309.* In Caſu vero poſteriore Domino nullum generatur præjudicium, cui avulſa dominii pars reſtauratur, & facile eſt, ubi bona in Feudum iterum conferre velit, novum Vaſal-

lum invenire. Vultej. *de Feud. Cap. X. n. 76.* Quod ipſum quoque dicendum eſt, ſi in gratiam Agnati quis refutaverit, dum ex vi primæ inveſtituræ, & juris inde quæſiti Feudum ad Agnatum pervenit, & ita Domino per hoc nihil decedit. Et ſane propugnamus hancce ſententiam expreſſis textibus Juris Feudalis Communis, quorum ſedes in *2. F. 38. 39. 2 F. 44. in fin. & 49.* Cum quibus etiam conſentire Jus Feudale Alemannicum jam ſupra §. *IV.* oſtendimus, & apparebit id adhuc evidentius ex iis, quæ infra in tractatione *Formæ* adducemus. Cauſa Efficiens *remota minus principalis*, quæ incitat & movet tantum ad exequendum actum, Barboſ. *L. III. Axiom. 12. Cap. 10.* ſuaſitque, ut poteſtas refutandi Feudum introduceretur, eſt *Æquitas.* Cum enim beneficiarius ex gratia & benevolentia Domini Feudum poſſideat, licebit huic renunciare, ne invitus gaudeat beneficio. *l. 69. ff. de Reg. Jur l. 19. § 2. ff. de donat.* Quod tale non eſt, quando quis accipere cogitur. Senec. *L. II. de Benefic. Cap. 19.* Et cum duo ſint genera liberalitatis, autore Cicerone, *de Offic. primo:* unum dandi, alterum reddendi, in utroque officia humanitatis expleta eſſe videntur, quando, qui tenet beneficium, in compenſationem & remunerationem illud refutaſſe cenſendus eſt. *v. l. 7 ff. de Serv. export. l. 2. §. item Varus. ff. de aqu. & aqu. pluv. arcend.* Plin. *in Panegyr. ad Trajan. Cap. 36. in fine.* Quibus etiam hanc addunt rationem Dd. quod unusquisque favori & juri pro ſe introducto renunciare poſſit, eoque non uti. *l. penult. C. de pact.* vid Rittershuſ. *Partit. Jur Feud. L II. Cap. 2. p. 306.* *Cauſam Proximam* conſtituit approbatio & receptio hujus juris ab Imperatoribus, etiam in Feudis Imperii facta, plurimis exemplis facile probanda. Ita enim Ansfridus Comes, qui circa finem Sec. X Epiſcopus

pus Eccleſiæ Trajectenſis factus, Comitatum Hoyenſem *in manibus Ottonis II. Imperatoris*, (ita enim verba habent) *reſignaſſe* legitur, ap. Wilh. Hedam, *in Hiſt. Epiſcop. Ultraj. p. m. 286.* Narrat idem Otto de St. Blaſio, *Append. ad Ottonem Friſingenſem*, Ducem Guelſum, Imperatori Friderico Feudalia, quæ hactenus poſſederat, beneficia reſignaſſe. Exemplum Henrici Auſtriæ Ducis, qui Bavariæ Ducatum in manus Imperatoris reſignavit, præcedente §. IV. adduximus, & plura habet Itter. *l. c. Cap. XXII p. 962. ſeqq.* Hinc extra omnem dubitationis aleam poſitum eſſe videtur, Refutationem Feudorum Imperii eſſe licitam, licet eandem in *Feudo Ligio* (qualia eſſe Feuda Imp. jam demonſtravimus) locum non habere putet Bald. *in cap. Cæterum X. de Judic. n. 11.* cum pœnitentiam ligatio illa pene omnem reſpuat. Schneidew. *de Feud. P. I. n. 45.* ex eo, quod fidei ejusmodi ligiæ ſolutio argumentum præbeat perfidiæ, vel invaſionis ſuſpicionem inſignem. Conf. Gregor. Tholoſan. *Synt. Jur. Univerſ. L. VI. Cap. 19. n. 30.* Cöppen, *Obſ. Feud. II. n. 35.* Tuſch. *T. III. Concl. 149. n. 7 lit. F.* Roſenthal. *de Feud. Cap. II. Concl. 4. Cap. IX. Concl. 51. n. 10.* Verumenimvero reſpondemus: magis & minus non variare rem ipſam *l. Titio 108. de Verb. Oblig. c. Scire debet 8. diſtinct. 76.* Illa nimirum fides arctiſſima non impedit, quo minus Feuda Ligia aliorum Feudorum naturam retineant. Eſt enim utrobique cauſative conſtituta obligatio, & durat Vinculum Ligium, quousque Vaſallus illam qualitatem non exuerit. Godofr. Antoni, *Diſp. Feud. IX. th. 2. lit. d.* & cum leges non diſtinguant, temere a regula *2 F. 38.* ea excipienda non ſunt. *arg. l. 8 ff. de publ. in rem act. l. 4. ff. Si libert. ingen. eſſe dicet. l. 19. C. de Collat. l. 2. §. 5. ff. de Vi bon. rapt.* conf. Ludwell. *Synopſ. Feud. Cap. XV. p. 310.* Itter. *de Feud.*

C 3 *Imper.*

Digitized by Google

Imper. Cap. XXII. §. 9. p. 962. Schrader. *de Feud. P. IIX. Cap. I. n. 63. ſeqq.*

§. IX.

Cauſam Efficientem *juris*, quod permittit refutationem Feudorum Imperii, vidimus; divertimur nunc ad Cauſam Efficientem ipſius *actus refutandi*, ſeu, ut alias dicitur, *Subjectum*, quod eſt vel *activum* ſeu occupans, vel *paſſivum* ſeu recipiens. Illud conſtituunt *omnes Vaſalli Imperii*, ſive ſint Status Imperii, ſive non ſint, e. gr. immediati Imperii Nobiles. Item ſive ſeculares ſint, ſive Eccleſiaſtici, dum & horum intereſſe poteſt, ut a ſervitiis & obligatione Imperio debitis liberentur. Tabor, *Diſp. de Refut. Cap. III. §. 1.* Quid vero *Si Imperii Vaſallus aliquis Feudum Imperii vel partem ejus cuidam tertio in Sub-Feudum conceſſerit* (de quo vid. Itter. *l. c. Cap. XXII. §. 3. ſeqq.*) *poteritne & hic Sub-Vaſallus beneficio ſuo renunciare?* Reſpondemus, quia hæc juris facultas generaliter omnibus Vaſallis data eſt, & in aliis Feudis ſub-infeudatis id licere, res eſt notiſſima, non apparet ratio, quare Sub-Vaſallo tali, ob idem jus in re in Sub-Feudum conceſſa, quod alius Vaſallus in re Feudali habet, jus refutandi non debeat concedi, dummodo id notetur, quod non Imperatori, ſed illi Imperii Vaſallo, a quo ſub-inveſtitus eſt, refutare poſſit. Cæterum requiritur in Vaſallo Imperii Feudum refutaturo, ut vere conſentire poſſit, & legitimam rerum ſuarum habeat adminiſtrationem, cum Ceſſio hæc alienationis ſpeciem præ ſe ferat. Hinc ſequitur, actum hunc celebrare non poſſe *Pupillum*, *Imperii Vaſallum*, propter judicii imperfectionem, & lubricum ætatulæ augmentum. *l. 5. l. 189. de Reg. Jur.* Cum enim hic meliorem quidem ſuam conditionem, non vero deteriorem facere poſſit, etiam

ſine

ſine Tutoris autoritate. *pr. I. de Autorit. Tutor. l. Pupillus 11. ff. acquir. rer. domin.* a ſe ipſo ſequitur, ejusmodi renunciationem, quæ alienationis ſpeciem habet, a Pupillo, Vaſallo Imperii, factam nullius eſſe momenti, quia nullum jus, ne quidem obligationis, ipſi alienare licitum eſt. *l. 15. ff. de Solut. arg. 2. F. 3.* Atque ne ſic quidem Feudum refutare poterit, ubi Tutor autoritate ſua adſtiterit; ſiquidem lex de decreto Magiſtratus adhibendo, non minus ad alienationem Feudorum, quam aliorum immobilium pertinet. *arg. l. 3. §. 4. cum ſeqq. de reb. eor. qui ſub tut. l. 22. C. de adminiſtrat. Tutor. 2. F. 23.* Difficultatem autem hæc non levem pariunt, ſi ad *Refutationem Feudorum Imperii Imperatori faciendam* applicentur. Ecquis enim in hoc caſu daret decretum? Nonne ipſe Imperator? Atqui ſic foret Judex in propria cauſa. Et quid ſi in Feudi Refutationem Imperator conſentire nollet? Putamus ergo, ideo Pupillorum, Imperii Vaſallorum, bona Feudalia hoc modo alienari non poſſe, quia non eſt Judex, qui decretum dare poſſit, quod tamen utique neceſſarium eſt, & cauſæ cognitionem requirit. Imo tametſi ſit, qui decretum dare poſſit, vix tamen inde talis Refutatio procederet, quia (1) bona pupillorum tantum in caſu neceſſitatis, etiam cum decreto, alienari poſſunt, *l. 12. C. de præd. Minor. l. 5. §. 9. ſeqq. ff. de rebus eor. qui ſub tut.* (2) Quia Refutatio fere ſimilis eſt donationi, quæ uti nec cum Tutoris autoritate *l. 1. §. 1. 2. de tut. & rat. diſtr.* ita nec ex decreto valet, *l. fin C. Si major fact. alienat. ratihab.* Ex iisdem rationibus neque *Minor Imperii Vaſallus* Feudum refutare poterit, quemadmodum etiam Minores in univerſum res ſuas in Feudum dare nequeunt, unde tamen tantum præjudicii ipſis non metuendum, quantum inde oritur, ſi omnino

Feuda

Feuda refutant. Apparet autem ex his facile, aliud ſtatuendum eſſe, ſi neceſſitas vel alia prægnans ratio urgeret, ut Imperii Feudum a talibus *ad Agnatos* per Refutationem transferatur; eo enim caſu Imperatoris decretum impetrari poſſit, & diſpoſitiones adductarum legum vim ſuam eſſent amiſſuræ. Sed quid de *furioſis* & *mente captis*? Hi quatenus in eadem cum præcedentibus conditione ſunt, ſuis rebus ipſi ſupereſſe nequeunt, ſed Curatoribus ſubjiciuntur, eatenus eadem quoque redit reſponſio, &, pro diverſitate caſuum, aut habet, aut non habet locum Refutatio. Referendi huc etiam veniunt *Predigi Imperii Vaſalli*, quatenus pro talibus declarati nihil ipſi alienare poſſunt, ut ſcilicet eædem circa ipſorum refutandi facultatem valeant jurium diſpoſitiones, quas obtinere diximus circa perſonas præcedentes.

§. X.

A modo dictis tamen perſonis inhabilibus ſeparandi ſunt *ſimplices & hebetioris ingenii homines*, qui habent aliquem ſenſum, licet debilem & imminutum, propterea tamen conſenſum actibus atque negotiis interponere, teſtamenta condere, nuptias contrahere, & his ſimilia eos facere poſſe probat Sande, *Deciſ. Friſic. L. II. Tit. I. defin. fin.* Sic renunciaſſe legimus Succeſſioni Electorali Brandenburgicæ Johannem, Friderici Primi Electoris Marchionis Brandenb. Burggravii Norimbergenſis Primogenitum, quod eſſet ingenio placidiore & otii liberalis amans. Vid. Itter. *de Feud. Imper. Cap. XII. §. 24.* ubi plura exempla talium recenſet, unde propter rationis paritatem concludimus, idem quoque ſimiliter conſtitutis licere in Refutatione Feudorum Imperii. Diximus Johannem, Friderici filium, renunciaſſe Succeſſioni Electorali, unde non poſſumus non obiter

notare,

notare, Autorem des Europäiſchen Herolds varie hic impegiſſe. Rem enim ita narrat, ac ſi Pater, Elector Fridericus, ſimpliciter ultima voluntate conſtituiſſet, ſecundo genitum Fridericum, primogenito Johanni in Electoratu debere anteferri, & id quidem ut loquitur, *indubie* vi privilegiorum A. 1476. ab Imperatore Friderico obtentorum, quibus data Electorali Domui poteſtas, ut de Electoratu & eidem annexis terris libere tanquam de allodio diſponere poſſit. *P. I. Sect. 2. artic. 4. p. 281.* Enimvero quicquid ſit de iſto privilegio, *primo* erroneum eſt, ex Patris diſpoſitione obligatum fuiſſe ad cedendum Electoratum Johannem; dum potius ad Patris preces & ſolo libero conſenſu id factum. En Æneæ Sylvii verba: *Fridericus Marchio Brandenburgenſis, conditurus Teſtamentum, quatuor ad ſe filios evocavit, Johannem, Fridericum, Albertum, & alterum Fridericum, Johannemque, quod is major natu eſſet, in hunc fere modum allocutus fertur: primus ego, ut noſti, dignitatem Electoratus Imperii in noſtram familiam induxi, quum eſſem Sigismundo Cæſari ad modum familiaris. Nunc vocat me ſuprema neceſſitas, curæque mihi eſt, ne tantum decus in Domo noſtra vileſcat. Tibi, ut video, quietis & tranquillitatis eſt unicum ſtudium. In Electoratu præter curam & aſſiduam laborem nihil invenies. Eam ob cauſam, ſi tua voluntate id poſſum, Marchionatum Brandenburgenſem, cui jus eligendi Cæſarem eſt conceſſum, Friderico, qui tibi ætate ſuccedit, quique eſt vigilantior, & ad labores durior, quam Tu, videtur, teſtamento relinquam. Tibi Voigtlandiam, Alberto quicquid Franconici juris poſſideo, & alteri Friderico partem Miſniæ. Cui Johannes: Exiſtimavi, Pater, ante hunc diem, chariorem Tibi multo, quam me, Fridericum eſſe, cum illi ſæpe blandirere, neque id ferre non ægre potui. Nunc ſententiam*

muto,

muto, & *Te, Pater, amo, coloque, qui mihi otium, illi negotium, ſuprema voluntate dimittis.* Extant hæc Æneæ Sylvii in Peuceri *Chronico*, & *in Genealogiis Brandenburgicis* Ge. Seufredi, nec non Reineri Reineccii, ut habent verba *Genealogicæ Deductionis*, *Electorum atque Marchionum Brandenburgg.* a D. Johanne Monningero, & Wenceslao Gurckfeldero adornatæ, quas in M^ſcto eleganтiſſimo videre licuit ap. Conſultiſſ. Dn. Præſidem. Uti autem *primo* nihil in his de jure, quo Pater de Electoratu in præjudicium primogeniti teſtari potuerit, ſed potius contrarium deprehenditur; ita *ſecundo* magis multo mirum eſt, qui dictus Autor des Europäiſchen Heroldes, iſtud, quod fingitur, jus ex privilegiis Ao. 1476. ab Imperatore Friderico impetratis derivare voluerit, neque melius ſecum perpenderit, Fridericum Electorem Brandenburgicum, jam Ao. 1437. Teſtamentum condidiſſe, quod ipſe Heraldi Scriptor ibidem confitetur, immo ipſum Fridericum Ao. 1440. adeoque totis ſex & triginta annis ante, quam privilegia obtenta, e vivis diſceſſiſſe. Conf. Arum. *Diſcurſ. Jur. Publ. XX.* § 19.

§. XI.

De *Vaſallo Imperii Ligio* jam ſupra aliqua tetigimus §. *V.* & *VIII.* Jam paulo uberius hanc quæſtionem ventilaturi *primo* diſpiciemus; *Quis dicatur Vaſallus Imperii Ligius?* Ubi antequam deſcendamus in ulteriorem rei enucleationem, aliquid monendum eſt circa ipſum vocabulum. Deducit τὸ *ligium* a *ligando* ſeu a *ligatis digitis* (cum olim barbaræ gentes dextrarum colligatione, ad fœdus amicitiæ conciliandum uſæ fuerint, inciſorumque pollicum ſanguinem abſorpſerint) Camerarius, *Hor. Subciſ. Cent. I. Cap. 6. n. 57.* Cæl. Rhodigin. *Lect. Antiqu. L. XII. Cap. 12.* quem morem Neapoli receptum fuiſſe teſtatur-

teſtatur Jov. Pontan. *L. II. de rebus geſt. Ferdinandi.* Sunt qui non quidem a *ligatis digitis*, ſed a *ligando κατ' ἐξοχὴν*, Feudum Ligium dictum eſſe volunt, quod ſub arctiſſimo fidelitatis vinculo conferatur. Godofr. Antoni, *Diſp. Feud. l. th. 3. lit. b.* Ludwel *Synopſ. Jur. Feud. Cap. III. p. 59.* Alii a *lilio*, inſigni Gallorum, quaſi Gallis primam debeat originem. Ita Forcatulus *de Feud. Cap. III. n. 1* Singularem opinionem habet Dn. Eybeu. *Elect. Jur. Feudal. Cap. III. §. 8.* ligiumque appellari putat, a Germanico **leihen**, vel **geliehen**, litera h, mutata in ch, vel g. Placet derivatio Dn. Schilteri, *ad Jus Feud. Alemann. §. 16. & 17.* cui ligium idem eſſe videtur, ac **ledig**, hinc **ledig Mann**, id eſt, homo ab omni obligatione alia vacuus & liber, unde Longobardi corrupte *Lidges*, *ligius* fecerunt. Frider. a Sande, *ad Conſuet. Geldric. Cap. I. n. 25.* Schilter. *ad Struv. Jus Feudal. Cap. III. p. 9.* quam probat B. Dn. Cancell. Hertius, *de Feud. Oblat. P. II. §. 6. p. 523.* Videri autem poſſet, diſtinctionem hanc a DD. ideo fuiſſe excogitatam, quod in chartis vetuſtis & barbaricis Vaſallum interdum *hominem*, interdum *ligium*, rurſus *hominem ligium* conjunctim appellari obſervaverint. Giſanius ad *Clement. Paſtoralis. 2. §. rurſus non eſt. de ſent. & re judic.* & *Clement. Romani § Porro de Jurejur.* Uti e contrario Finckelth. *Diſp. II. Controv. 10.* Struv. *Synt. Jur. Feud. Cap. III. Aph. 9. n. 2.* & alii iſtam diviſionem rejecerunt; omne Feudum ligium ſtatuentes, eoque diſſidentes a ſententia communi, quod ea ab accidenti formaverit diviſionem. Per accidens quippe tantum fieri, ut interdum certa aliqua perſona, vel antiquior Dominus excipiatur, quo caſu Feudum *non Ligium* exiſtere communiter docetur. Stryk. *E. J. F. Cap. III. quæſt. 43.* Ut noſtrum ſuper hac re mentem declaremus, ita putamus;

mus; ſi *Ligium* pro *obligatorio* accipimus, dubium non eſt, formaliter omne Feudum in ſua natura obligationem ad fidelitatem involvere. Brükner. *Curioſ. Jur. Feud. th.* *29.* Quod ſi autem *ligium* pro *obligatorio contra omnes*, ut habet textus, 2. *F 99.* accipiamus, calculum noſtrum etiam communi doctrinæ adjicere non veremur. Dn. Eyben. *d. l.* § *8.* Licet enim Feudum *Ligium*, & *non Ligium*, quoad firmitatem Vinculi Vaſallitici ab invicem præcipue differant, quorum quod in illo præſtatur, arctius, quod in hoc, laxius ſtringit, majus autem & minus alias rem non varient: reſpondemus tamen cum Dn. Eyben: *Si brocardico: Plus & minus non variant ſpeciem, res morales vel juridicas ſubjiciemus, prope nullæ earum remanebunt ſpecies. d. l. p. 34.* Cæteroquin illa Ligii qualitas, ſeu nexus arctioris ratio, non unam producit differentiam, ut mox videbimus. Conf. & Dn Eric. Maurit. *Poſit. Feudal. Decad. II. poſit. 10* Plura de Ligio ſingularia vid. ap. Petr. Gregor. Tholoſan. *Syntagm. Jur. Univ. Lib. VI. Cap. 2.*

§. XII.

Sic igitur *Vaſalli Imperii Ligii*, quia ratione ſubjectionis & Feudi ſimul tales ſunt, *Receſſ. Imp. de A. 1521.* **Ordnung des Land-Friedens zu Worms.** *in pr.* & *de A. 1566.* §. *46. pr* Dn Hert. *de Superior. territor.* §. *70.* fruſtra oblactantibus pluribus, quos ſummatim vid. ap. Itter. *l. c. Cap. XIX* § *6. 7.* & Noviſſime Winzigero, *ad Stryk. Ex. Jur. Feud. Cap. XIII. quæſt. 16.* qui omnem ſubjectionis qualitatem ab Imperii Statibus indiſcrete nimis auferunt; Imperatori tenentur fide ligia contra quouscunque, nullo antepoſito. Knichen *de pact. veſt. L. II. Cap. 5. n. 123.* Sunt enim Proceres Imperii noſtri Imperatoris & Imperii non quidem homologi, uti Beſoldus, *Theſ. Pract. Voc.* **Ligiſch Lehn**, loquitur. (Confer, quæ circa hanc vocem

vocem monet Petr. Gregorius, *Syſtem. Jur. Univerſ L. VI. Cap. 2. n. 25.*) Vaſalli tamen arctiſſime & cum vera quadam ſubjectione obligati, id quod ipſi perinde paſſi ſunt: **Daß Sie ſich auch mit ihren Leibern, Landen, Leuten Ihrer Kayſerl. Majeſt. die ſich in allem für ihren rechten einigen Herren und Kayſer erkennen, ohne Mittel alſo unterworffen, daß Ihr. Majeſt. des alles mächtig ſeyn ſoll.** ap. Hortleder. *L. V. de Cauſ. Bell. German. p. 44.* & in juramento ſe obligant, tenore inveſtituræ verborum: **Als einem gehorſamen Fürſten des Reichs, und getreuen** *Vaſallen* **zuſtehet** *ꝛc.* Myler. *de Princip. & Stat. Imp. P. III. Cap. 93. n. 2.* Et debetur ſuprema hæc ligietas ſeu hominium Ligium Principi Supremo non cognoſcenti Superiorem, *2. F. 52.* qui in Imperio noſtro Romano-Germanico eſt Imperator. Vultej *ad 1. F. 8. n. 22.* quia Feudum Ligium ſtricte ſic dictum non poteſt recipi ab eo, qui recognoſcit Superiorem, propter Obligationem præciſam, quam debet Ligius Domino ſuo. Cardin. Tuſch. *d. Concluſ. 149. n. 10.* Dubitarunt tamen minime etiam Duces & Comites olim hominio ligio Vaſallos ſibi obſtringere. Robert. Montenſ. *ad A. 1173.* Petr. Bleſens. *Epiſtol. CLIII.* Alteſerra, *d. Cap. IX. p. 34.* ſed factum hoc fuit turbidis maxime temporibus, ubi anomaliæ multæ in Rempublicam, ejusque regimen irrepſerunt. Manet igitur, Imperii Vaſallos eſſe Ligios, neque tamen inde ſequitur, eos per hoc ſua Feuda Imperatori vel aliis non poſſe refutare, quod jam ſupra impugnavimus. Refert quidem Vincent. de Anna, Baronem quendam Regni Neapolitani ob renuntiationem Feudi Ligii pro Rebelle fuiſſe declaratum. *Deciſ. rubr. de Vaſallo decrepitæ ætat. n. 148.* ſed hoc nihil ad noſtri Imperii Vaſallos, & forſitan iſte

Digitized by Google

Baro doloſe Feudum refutavit, quo de pluribus infra. Quæ enim quæſumus, ratio eſt, quod deterior debeat eſſe conditio Vaſalli Ligii, quam iſtius, qui tenetur ad fidelitatem inferiorem. Sane, cum in majori dignitate Beneficiarios Imperiales poſitos eſſe conſtet, indignum fuerit, Vinculum iſtud arctiſſimum eo interpretari, ut propterea libertas onus Vaſalliticum excutiendi interdicta cenſeri debeat, modo non ſit intempeſtiva vel doloſa; *A. B. Tit. XIV.* quod prolixius proſequitur Rumelin. *ad A. B. P. II. Diſp. 4. th. 19. cum ſeqq.*

§. XIII.

Vsque adhuc de Subjecto activo, ſeu Perſonis, quæ refutare poſſint, vel non poſſint, egimus. *Subjectum paſſivum*, ſeu cui fit talis Refutatio, conſtituit *Imperator* Noſter AUGUSTUS, qui dicitur *Caput populi Chriſtiani & Imperii. A. B. Tit.* II. §. *3. Rec. Imper. de A. 1529.* §. **Und anfänglich belangend** *1. Advocatus & Defenſor Eccleſiæ ſtrenuus Rec. Impor. de A. 1518. pr. & 1530* §. **nachdem aber uns.** *10.* Capit. Joſeph. *Artic. 1.* Wehner. *Obſerv. Pract. verbo* **Vogtbey** Cn. Hert *Comment. de Lytro. Sect.* I. §. *9.* Goldaſt. **Polit. Reichs-Händel** *p. 324. & 608.* Domino igitur huic Feudorum Imperii directo, quin recte fiat Refutatio dubium non habet, ſiquidem juſtiſſimum eſt, ut beneficium in ejus, unde prodiit, manus reſignetur, quando quis amplius idem habere non cupit; & totius Germaniæ hanc eſſe conſuetudinem teſtatur Zaſius, *de Feud. P. X. n. 55.* Uti vero de hoc ambigi non poteſt, ubi Imperator in Refutationem conſenſerit; ita fortaſſis ſcrupulus naſci poſſit, & quidem propter rationes generales ſupra § *IX* allatas, *an etiam invito eo talis Refutatio procedat?* Nos ex generali diſpoſitione textus *2. F. 38.* inhæremus affirmativæ, &, ne

craniben

Digitized by Google

craniben bis coctam apponendo tædium excitemus, ad ſuperiora nos remittimus. Siquidem diſſenſus Imperatoris ordinariam & regularem Feudorum naturam neque noſtro in caſu immutat, ſed obligatio Vaſallitica propter rem contracta re deficiente eatenus emoritur. Winziger, *ad Stryk. Exam. Jur. Feud. Cap. XIX. quæſt. 20.* Sunt tamen, quæ adhuc diximus, cum aliqua *ampliatione* accipienda, ſcilicet ut in ejusmodi Refutatione Feudorum Imperii Imperatori facta *Imperium noſtrum* non excludatur, ſed Refutatio ſimul in ipſum fiat. Inde in Capitulationibus *Caroli V. art. 24. Ferdinandi I. art. 23 Maximiliani II. artic. 26 &c. Leopoldi artic. 30. & Joſeph. art. 29.* **Wann auch Lehn dem Reiche und Uns eröffnet:** qua formula etiam uſus jam ante Carolus IV. in *A. B. Cap. VII. §. ultimo* verb. **als mit einem Gut an Ihn** (nempe Regem Roman.) **und das Reich gefallen.** Neceſſario hinc ſequitur, *non poſſe Imperatorem ejusmodi Feuda ſi contingat ſibi refutari, niſi in Imperii commoda convertere;* & quidem, vi Capitulationum, non aliis iterum concedi, ſed deſtinari debent, cum Electorum conſenſu, ad ſumtus faciendos in ea, quæ ad Imperii decorem, utilitatem ac neceſſitatem, imo ad ſuſtentandam ipſius Imperatoris dignitatem, ubi propriæ opes eo non ſuffecerit. Vid. *Capitul. Joſephi Artic. XXIX.* cum præcedentibus. Licet enim duos tantum caſus aperturæ exprimant verba Capitulationum (verb. **Wann auch Lehn dem Reich und Uns durch Todsfall, oder Verwürckung eröffnet**) ea tamen etiam ad caſum *Refutationis* recte extendit Limnæus *ad Capit. Carol. V. voc.* **eröffnet** *p. 264.* Quod cur adhuc obſervatum non fuerit, non tam ex arcana quadam ratione Status Domus Auſtriacæ, ut aliqui, qui omnia in invidiam Auguſtæ Familiæ

inter-

interpretantur, quam ex graviſſimis cauſis contigiſſe crediderim. Neque obſtat diſpoſitio A. B. ubi hæc habentur: **Und ob derſelben Fürſtenthum eins oder mehr dem Reich ledig würde, ſo ſoll und mag ein Röm. König, der zu den Zeiten iſt, damit thun und handeln, als mit ſeinem Guth, an ihn und das Reich gefallen.** *Artic. VII. §. 5.* Nam totus contextus oſtendit, ſermonem ibi eſſe de Feudis Electoralibus, iisque Secularibus, quæ quantocyus redintegrari Imperii quam maxime intereſt, quamvis, annon & hic Electorum conſenſus adhiberi debeat, deciſionem noſtram facere nolimus. Notum eſt, quibus argumentis in cauſa Bavaro-Palatina ſuperiori ſeculo hac de re utrinque decertatum fuerit, dum pro Palatinis affirmantibus, præter *Manifeſtum*, & Caroli Ludovici, *Vindiciæ Cauſæ Palatinæ*, Autore Pſeudonimo Jo. Joach. a Rusdorf, & *Everſio Electoratus Bavarici*, pro Bavaris negantibus, præter *Anti-Manifeſtum* Maximiliani, *Aſſertio Electoratus Bavarici*, Jo. Adelzreiteri in publicam lucem prodierunt, & hæc inprimis quæſtio magno conamine in utramque partem ventilata fuit. Confer. Londorpius, *Tom. I. L. 6. c. 151. ſeqq.* & Itterus, *de Feud. Imp. c. VII. §. 15.*

§. XIV.

Regia *Regis Romanorum* dignitas, poſt Imperatoriam, proximum ſibi vindicat in Imperio noſtro locum. Hinc paſſim vocatur *Caput Imperii poſt Imperatorem. Rec. Imp. de A. 1555. §.* **Und im Fall, da die Kayſerliche Majeſt.** *66. & de A. 1564. §* **So unterſtunden ſich** 2c. Arum. *Diſc. Jur. Publ. IV. p. 48.* quod jam ætati ſuperiori libuit, ut Regem Romanorum dignaretur nomine *Coimperatoris*, quemadmodum Otto II. Rex, vivente Pa-

tre,

tre, ipſi ſibi id nominis tribuit, in charta antiqua, apud Guillimann. *L. II. Habſpurg. 7. p. 55.* De alia Regis Romanorum poteſtate nunc non erimus ſolliciti, tantum *quid circa Refutationem Feudorum Imperii obtineat*, &, *an eadem quoque Regi Romanorum fieri poſſit*, merito diſpiciendum. Res, niſi fallor, diſtinctione expediri optime poterit. Aut enim in locum demortui Auguſti Rex ab Electoribus ſubſtituitur, in Cæſarem mox promovendus, & hic ab ipſo Imperatore non niſi nomine differt. Schweder. *Introd. ad Jus publ. P. Spec. Sect.* I *Cap. 3. n. 8. ſeqq.* Aut vivo Cæſari ſufficitur, ut eſſet, qui Imperatori aliquando ſuccederet, & in Imperii adminiſtratione adſiſteret. Indultu enim Cæſareo eum negotia Imperii ſuſcipere verius dicitur *Rec. Imper. de A. 1555.* §. **Und nachdem bey Vergleichung.** *in verb* **Demnach haben Wir in Krafft** ꝛc. *18. Capitul* Maximil. II. *art. 15.* Rudolphi II. *art. 32.* Ferdinandi III. *artic. 49.* Ferdinandi IV. *artic. 47.* vid. late Itter. *de Feud. Imper. Cap IV. §. 8. 9.* Cui propterea Principes & Ordines nulla tenentur fide, aut jurejurando, niſi poſt mortem Cæſaris. vid. Capita Transact. Swinfurtenſ. inter Carolum V. & Electores, in electione Ferdinandi, de A. 1532 apud Sleidan. *L. IIX. ad h. a. p. m 223.* Arum. *Diſc. Jur. Publ. XVII. th. 42.* Patet jam ex hisce, vel nobis tacentibus, Regi Romanorum, qui ſuperſtite adhuc Imperatore eligitur, Feuda ab Imperii Vaſallis non poſſe refutari, æque uti nec inveſtire quempiam, & in Vaſallum recipere poteſt. Deſtituitur enim poteſtate tali, & quamvis aliquando ejusmodi aliquid ſibi attribuerint Reges, ceu inprimis ex Receſſibus Comitiorum a Ferdinando I. nomine Fratris Caroli V. habitorum apparet, id tamen ex aliis Imperii Sanctionibus interpretationem atque

reſtrictionem accipere debet; aut ita intelligendum eſt, ut ipſi Imperatores ampliorem, quam quæ alias competit, ipſis poteſtatem conceſſerint; imo de Ferdinando I. conſtat, non raro eum plura ſibi ſumſiſſe, quam habuerit in mandatis, & ea rata atque grata, quorum e re fuerat, Ordines habuiſſe, id quod in negotio Religionis non ſemel factum, Cæſarem etiam inde graviter aliquando offenſum obſervare licet. Aliud ergo dicendum eſt de Rege Romanorum Interregni tempore electo, ad quem ſolum pertinent omnia, quæ in A. B de poteſtate Regis Romani diſponuntur, non ad Co-electum Imperatore ſuperſtite, quum potius Chryſobullæ repugnet, ut vivente adhuc dum Imperatore alius in Regem eligatur. Talis igitur cum omnia poſſit, quæ Imperator, utpote a quo non re, ſed ſolo nomine differt, ecquis dubitaverit, etiam Imperii Feuda ipſi poſſe refutari? Et petimus, quoad hanc in ſpecie poteſtatem, argumentum ex A. B. *Tit. V.* §. *1.* ubi diſponitur, quod Regi Romanorum, æque ac Imperatori, inveſtituræ *Feudorum Principalium*, & *illorum*, *quæ* Fahn-Lehn vocantur, reſervari, neque Vicarii eam moliri debeant. Unde certa collectio: Si Rex Romanorum Feuda Ordinibus dare poteſt, ſequi, quod & hi illa ipſi viciſſim refutare poſſint. Diximus, *omnia poſſe electum Regem Romanorum, quæ poteſt Imperator.* Scilicet jamdudum evanuit illa ſuperſtitio, qua olim creditum fuit, demum a Coronatione Pontificia, & titulum & poteſtatem ſuam Imperatores conſequi, cui vanæ Pontificum prætenſioni uti ſemper cordatiores Cæſares contradixere, & quidem *Ludovicus Bavarus* Conſtitutione publica; ita dignus tanto Imperatore Succeſſor *Guntherus* Rex, ex illuſtri Gente Schwarzburgica, eandem renovavit. Ludoviciana

na ſatis nota eſt,ſed quum de Güntheriana non æque conſtet, igitur non erit ab re eandem hac occaſione in publicam lucem protrahere. Habet autem ita: *Cum Prædeceſſor noſter Dominus Ludovicus felicis recordationis, Romanorum Imperator, legem condiderit, in qua decrevit, Electum in Frackfurt in Regem Romanorum a Principibus Electoribus, aut majori eorum parte, adminiſtrationem Imperii ante confirmationem Papalem, habere plenam & omnimodam: Nos, habito Principum noſtrorum conſilio tam Spiritualium quam Secularium, poſt electionem noſtram ab omni Clero & Populo probatam & confirmatam, eandem Legem hoc edicto noſtro in perpetuum valituro renovamus & ratificamus, renovatamque & ratam eſſe jubemus, decernimusque omnes Proceſſus adverſus illam inſtitutos fuiſſe & nullos eſſe, Pontificumque Romanorum acta & dogmata adverſus eam habita Chriſtianæ doctrinæ & Apoſtolicæ repugnare, cum ipſe Pontifex ſecundum omnia jura, diviná & humana, debeat ſubeſſe imperio, nec Imperator in temporalibus illi aut ulli perſonæ in terris ſubjectus eſſe noſcatur. Quanam ergo hæc ſuperbia eſt? Quæ nova & inaudita tyrannis, ut Princeps Romanorum legitimis ſuffragiis electus, publicæ libertatis Autor, libertate privetur? Ut, cujus eſſe debeant omnia, ipſe non ſit ſuus? Quapropter, ex dictorum Principum a Fidelium Imperii maturo conſilio & inſtantibus precibus, jura Imperii adverſus quamcunque perſonam, quæcunque aliquid in perniciem & deſtructionem ejus attentare, aut huic noſtro edicto & confirmationi contraveni auſa fuerit, ſtrenue viriliterque propugnando, ſuſcepimus, ipſis Principibus ac Fidelibus firmum auxilium fideliter promittentes & ſuſcipientes, declaramus, omnes eos, qui contra hanc noſtram confirmationem aliquid dicere aut facere, vel dicentibus aut facientibus conſentire præſumſerint, tanquam noſtros & Imperii rebelles omnibus*

beneficiis, gratiis & dignitatibus, quæ ab Imperio tenent, ipſo jure & facto eſſe privatos, ſicuti nunc, & ex tunc eos privamus: Inſuper crimen læſæ Majeſtatis eos incurriſſe ſancimus, & pœnis omnibus in criminis læſæ Majeſtatis reos ſtatutis ſubjacere. Datum in Oppido noſtro Franckfurt. VI. Idus Martii, Anno ab incarnatione Domini MCCCXLIX. Anno vero regni noſtri primo.

§. XV.

Reſtat, ut de *generalibus Imperii Vicariis* videamus, quorum poteſtas quidem ampliſſima eſt, unde etiam *Imperii Proviſores* in *A. B. Cap. V.* §. *1.* ſalutantur, eousque tamen non extenſa, ut jus inveſtiendi de Feudis Principum, & illis, quæ vulgo Fahn- und Scepter Lehn, i. e. vexillifera dicuntur, comprehendat. Expreſſa enim Chryſobullæ Conſtitutione d. l. collatio illorum Feudorum interdicta ipſis reperitur. Cum autem nihil ibi habeatur de Refutatione, quid hic juris obtineat, non ab re quæritur? Nos putamus, ad ductum A. B. diſtinguendum eſſe inter Feuda *Principum & vexillifera*, quibus etiam Comitatus & Baronatus Imperii comprehendimus, cum Reinking *de Reg. Sec. & Eccleſ. Cl. IV. cap. 16.* & inter *alia minora hanc qualitatem non habentia.* De his, non de illis inveſtiendi poteſtas Vicariis, Palatino atque Saxoni, Electoribus conceſſa eſt, ſic tamen, ut poſtea electo Romanorum Regi ſeu Imperatori de novo juramenta præſtentur, antea Vicariis ſolius Imperii nomine præſtita, quæ ipſa ratio in Textu A. B ibidem additur. Unde concludimus, & Refutationem non niſi minorum Imperii Feudorum, Imperii Vicarios recipere poſſe, non majorum, Principalium ſcil. atque vexilliferorum. Ratio *prioris* eſt, quia qui dandi habet poteſtatem, ille etiam, & quidem multo magis recipiendi facultatem habere

Digitized by Google

habere intelligitur; aut, ſi forte Refutatio fiat in gratiam Deſcendentium & Agnatorum, dum inde nullum prorſus Imperio præjudicium naſcitur, & de jure id licitum eſt, non apparet dubitandi cauſa, cur id Vicarii poſſe non debeant. Sed diverſa longe *poſterioris* eſt ratio. Dum enim omnis circa Majora illa Feuda inveſtiendi & conferendi poteſtas Vicariis adempta ſolique Imperatori vel Regi Romanorum reſervata fuit, ſequi videtur, quod circa ea omnia iſti in ſtatu quo relinquere, & per conſequens etiam Refutationes ad iſtos pertinere non debeant. Sive enim in manus Domini ſeu Imperatoris eæ fierent, expectandus utique erit Imperator, cujus hac in cauſa partes non gerunt Vicarii; ſive Deſcendentium aut Agnatorum in gratiam refutarentur Feuda, & tum hiſce opus eſſet Imperatoris inveſtitura, quam itidem ejus nomine impertiri non poſſunt Vicarii. Neque obſtat, quod invito etiam Refutationem fieri poſſe ſupra docuimus, unde conſequi videtur, ut & in defectu Imperatoris quibuscunque interea Imperio præſidentibus eadem queat perfici. Nam hæc alia quæſtio eſt, eo nimirum tendens: annon tempore Vicariatus & Interregni ullo modo Refutatio Feudi alicujus Imperii procedere poſſit, ita ut ex parte ſaltem Refutantium ea effectum habeat; quam non ſimpliciter negamus, quamvis tamen iſta res non Vicarios, ſed futurum potius novum Regem vel Imperatorem tangat.

§. XVI.

Vix operæ pretium fuerit, de eo diſquirere: *an Pontifici Romano, vacante Imperio, Feuda Imperii refutari poſſint?* Notum enim eſt, quam temerario auſu Antiſtes ille terreni ſimul & cœleſtis Imperii jura a DEO ſibi commiſſa ſomnians, Limnæ. *J. P. L. III. Cap. 12. n. 11. 12. &*

 ibi

ibi in addit. Vacante Imperio noſtro adminiſtrationem ad ſe pertinere, & cum Imperii Feudis pro lubitu agere ſuſtinuerit. *cap. licet ex ſuſcepto. 10. §. liceat X. de foro compet. cap. un. ne ſede vacante aliq. innov. in extrav. Joh. XXII. Clementin. Paſtoralis 2. §. nos tam ex ſuperioritate. de Sentent. & de Re judic.* Cui poſtea aſſenſum præbuerunt, neſcio, quo zelo abrepti Viri haud infimæ caveæ, (inter quos etiam Grotius, *de Jure Bell. & Pac. L. II. Cap. 9. §. 11. n. 4*) Vicariatum Pontifici (vi cujus de Feudis Imperii Romani inveſtire, & per conſequens etiam Reſutationes talium Feudorum admittere ille poſſit) aſſeverare non dubitantes. Sed ex quo ſapere faſcinatus quondam Pontificum aſtutia mundus didicit, & publicis Imperii Conſtitutionibus obex arrogantiæ huic poſitus fuit, pro dubii hujus reſolutione vel verbulum amplius proferre velle res eſſet oppido hominum otio ſuo abutentium. Conf. Itter. *Cap. IV. §. final.* Arum. *d. Diſcurſ. XIIX. th. 54. cum ſeqq.*

§. XVII.

Vidimus adhuc Reſutationem Feudorum Imperii quæ fit *in manus Imperatoris.* Præterea etiam iis, qui beneficio primi concedentis ſucceſſuri ſunt, i. e. *Agnatis* recte reſutatur Feudum Imperii, de quo dubium eſſe non poteſt, cum Jura Feudalia Communia, a quibus quoad Imperii Feuda quoad hoc non eſt divortium, id generaliter ita diſponant. Veniunt autem in latiori ſignificatu nomine Agnatorum *Deſcendentes* æque ac *Collaterales.* Illos Dominus tam de Feudo novo quam de antiquo infeudare tenetur. *2. F. 14 2. F. 39.* Cöppen. *Obſ. Feud. IIX. n. 48.* Mynſing. *Cent. VI. Obſ. 23. n. 3.* id quod & in Imperii Feudis, in caſu ubi Pater in gratiam filii reſutaverit, non aliter obtinere evidens eſt. *Collateralibus*

ſive

Digitized by Google

ſive *Agnatis* Feudum *antiquum* refutari poſſe æque dubio caret, cum iisdem in prima conceſſione jam fuerit proſpectum. Siquidem Dominus, qui Principem iſtius familiæ atque agnationis inveſtivit, non tantum inveſtito, ſed & iſtius liberis ac poſteris ex eo deſcendentibus beneficium illud conceſſiſſe intelligitur *1. F. 1.* §. 2. Conf. Tabor, *de Refutat. Feud. Cap.* III. §. *8.* Ab hac Juris Feudalis communis diſpoſitione cum nullibi diſceſſum fuerit, res eſt manifeſta, & refutari poſſe hiſce Agnatis Feuda, & teneri Imperatorem, ſi juſta fuerit Refutationis cauſa, ut eos inveſtiat. Feudum vero *novum*, quod initium habet in perſona Inveſtiti, in Agnatum non transfertur, ſed Domino aperitur, quia Refutatio pro alienatione habetur, quoties ei fit, qui jus ſuccedendi non habet. Roſenthal, *de Feud. Cap. IX. Concl. 72.* Sibi enim & poſteris ſuis Feudum accipiens proſpicere voluiſſe cenſetur *2. F. 11.* At Frater non eſt ex poſteris *1. F. 20.* hinc cedendo tali, ut & cuivis extraneo nihil agetur. Ludwel. *l. c. Cap. XV. p. 312.* niſi ſit conceſſum jure Feudi antiqui *2. F. 12.* de quo vid. Struv. *S. J. F. Cap.* III. *Aphor. 3. 2. F. 18.* Mynſing. *Cent. IV. Obſ. 84. n. 2.* Quod idem de Refutatione Feudorum Imperii tenendum. Sciendum autem eſt, Refutationem fieri *Agnatis* vel *remotioribus* vel *proximioribus. Priori* etiam *caſu* (nam de *poſteriore* minus dubii eſt) ſubſiſtit Refutatio, quia in prima Inveſtitura jam comprehenſi; adeoque nihil in præjudicium Domini agitur, nec ille inveſtituram denegare poteſt, quam Agnatus debito termino petere tenetur. Myler. *ad Rumelin.* A. B. *P.* II. *Diſſ. 4. th. 4. lit. b.* Licet quoque proximiorum conſenſus adhibitus non fuerit, nihilominus tamen ſaltem tamdiu ea valet, donec ſucceſſionis ordine ad ipſos devoluto revocandi

jus

jus obtinuerint. Liberum autem erit proximioribus, ubi in Refutationem non conſenſerunt, intra tempus a jure conceſſum 2. *F.* 26. § *Titius.* 2. *F.* 9. §. 1. Feudum, ſi pretio interveniente Refutatio facta, hujus reſtitutione redimere, & jure προτιμήσεως uti Cöppen *d. l. n.* 49. Hotomann *Vol.* I. *Conſ.* 4. Dico: ſi pretio *mediante Refutatio facta;* ſecus ergo ſi *gratis*, quo caſu remotioris mors expectanda, ſicuti etiam ita in Camera Imperiali judicatur, teſte Roſenthal. *de Feud. Cap. IX. Concl.* 52. *n* 14. Hac occaſione *computatio graduum* ſub cenſuram venit, ut appareat, quomodo Refutatio vel proximiori vel remotiori facta dicatur. Deciſio autem hujus quæſtionis non ex Jure Canonico, ſed Civili potius petenda. arg. 2. *F.* 37. ubi Feudum ad Agnatum proximiorem pervenire dicitur, *ſecundum ordinem gradus, qui continetur in legibus.* Atqui mentione Legum ſimpliciter facta, Leges Romanæ eminenter intelliguntur, §. 2. I. *de Jur. Nat. Gent. & Civ.* Finckelth. *Diſp. Feud.* 1. *Controv. IX* junctis textibus, quos allegat Dn. Tabor. *d. diſſert. Cap.* III. *th.* 10. Proximitas autem hæc utrum reſpicere debeat primum acquirentem, an poſſeſſorem Feudi ultimum, usque quaque adeo expeditum non eſt. Prius colligunt nonnulli ex 2. *F.* 11. 2. *F.* 50 *in fin.* quia omnes ſuccedentes in Feudo primo acquirenti ſuccedere dicantur, &, quando de Succeſſione primi Inveſtiti agitur, ineptum foret, principium ad ultimi Vaſalli, de cujus ſucceſſione non quæritur, referre conditionem, cum tamen videatur a Majoribus, eorumque Inveſtituris capi beneficium. Bald. *Concluſ.* 137. *n.* 1. Hotom *Diſp. Feud. Cap.* 19. Sed evaneſcunt hæ rationes, ſi placitorum Feudalium lima caſtigentur Vid. 1. *F.* 1. §. 2. & § 4 ibi: *ultra fratres patrueles.* 2. *F.* 50. Proximus enim ille dicitur, qui pauciori-

cioribus gradibus a defuncto, vel, noſtro caſu, ab ultimo poſſeſſore diſtat. §. *5. & 6. J. de legit. Agnat. Succeſſ. l. 1.* §. *proximus 5. ff. unde Cognati.* Eyben. *Elect. Jur. Feudal. Cap. VII.* §. *10.* & licet omnes primo acquirenti ſuccedere dicantur, hoc tamen non niſi mediante ultimo defuncto vel poſſeſſore contingit. Conſil. Marpurg. *Vol. IV. Conſil. 22. n. 10.* Winzig. *ad Stryk. l. c. Cap. XVI. quæſt. 17.* In Feudis Imperii Electoralibus, & aliis ſimilibus, quæ primogenituræ jure utuntur, expedita res eſt, Succeſſionem linealem obtinere inter Collaterales, licet adſint Agnati gradu proximiores in lineolis remotioribus, utcunque etiam a primo illo acquirente deſcendentes *2. F. 50. A B. Tit. VII.* §. *2.* Competit igitur Feudi refutati revocatio illi, qui in linea ſpeciali refutanti quoad gradum eſt propior, non illi, qui in linea communi primum acquirentem forte gradu propius attingit. Covarruv. *Pract. quæſt. T.* II. *Cap. 38. n. 9.* §. *Sexto Regia.* Arumæ. *Diſc. XXI. th. 21.* Struv *S. J. F. Cap. IX. Aph. 7. n. 4. 5. ſeq.* Eyben. *d. Cap. VII.* §. *11. 13.* Feudum enim ſemel lineam ingreſſum complectitur omnes eos, qui in tali linea ſunt, & quidem ad ſuccedendum habiles. Petr. Tarnov. *de Feud. Meckl. Cap. II. Sect. 3.* §. *33.* Quemadmodum & ita inter Familias Saxonicas Illuſtres Altenburgenſem & Vinarienſem deciſo Imperiali concluſum eſſe refert Itterus, *de Feud. Imper. Cap. XV.* § *6. cum ſeqq.* Add. Stryk. *de Succeſſ. ab Inteſt. Diſſert. VII.* §. *51.* B. Dn. Hert. *T.* II. *Opuſc. de Spec. R. G. J. Rebusp. Sect.* II. §. *9* & qui hanc materiam plene diſcuſſit, Dn. Textor. in *Exercit. de Succeſſ. Lineali & Mantiſſ. pro Succeſſ. Lineali th.* II. *cum ſeqq.* Quodſi autem Feudum fuerit diviſibile, ubi plures adſunt ejusdem gradus Agnati propiores, vel omnes ſi velint, vel aliqui tantum, ſcilicet pro rata ſua parte retrahendi facultatem habent. Hartmann. Piſtor. *L.* II.

F *qu. 6.*

qu. 6. n. 30. Reinking. *de Jure Retract. quæſt.* II. *n. 418.* Quæritur autem hic, *an, qui Feuda refutarunt, iterum ad eadem pervenire poſſint?* Ubi varii Caſus diſcernendi. Si Pater ex amore Feudum antiquum refutaverit filio, is autem ante Patrem, ſine deſcendentibus moriatur, ob ceſſantem cauſam Feudum reverti ad Patrem docet Mynſing. & ita judicatum in Camera probat. *Cent.* III. *Obſ. 93.* Vide tamen ſingularem exceptionem ap. Manentem, *Conſil. XLVI.* §. *71. ſeqq.* Eodem pertinet caſus, ſi avus, non contradicente filio, Feudum in nepotem transtulerit, hic vero ſine liberis deceſſerit, ubi itidem ad Avum, aut ſi is non amplius in vivis, ad Patrem redit. Roſenthal. *Cap. VII. Concl. 14.* Stryk. *Ex. Jur. Feud. c. XVI.* §. *2.* Alius caſus eſt apud Myler. *addit. ad Rümelin. A. B. P.* II. *Diſſ. 4 th. 27.* Quidam Imperii Princeps refutavit Feudum paternum in favorem fratrum ſuorum, reſervato tamen jure ſuccedendi, ſi fratres ejus ſine maſculis decederent Qv. *utrum altero tantum ex fratribus ſine maſculi decedente, frater refutans ſuccedere poſſit?* Et affirmatur, per *l. falſa demonſtratio.* §. *fin. ff. de Condit. & demonſtr. l. hæredes mei* §. *1. ff. ad Sct. Trebell.* Ita reſpondit olim Modeſt. Piſtor. *1. Conſ. V. qu. 33. n. 55. ſeqq.* Facit Kirchov. *Conſ. X. paſſim.* Sed verum hoc puto tantum de ea parte Feudi, quam Frater præmortuus poſſedit. Aliam quæſtionem ibidem propoſuit Myler. *An proximior Agnatus, qui Refutationi in remotiorem Agnatum conſentit, mortuo remotiore in Feudum refutatum ſuccedat?* Ubi negantem adducit Jac. de St. Georg. *de Feud. verſ. & cum pact. n. 36.* Affirmantes autem laudat Bocerum, *de Succeſſ. Feud. I. n. 88.* & Laur. Kirchovium, *V. Conſ. 10.* Apparet inde Refutationi aliquando, etiam ubi nihil expreſſe reſervatur, tacitam ineſſe conditionem atque reſervationem, & ſic con-

ſtitui

Digitized by Google

ſtitui medium quoddam inter alienare & retinere, uti quosdam Refutationem explicare ſupra ex P. Chriſtianæo monuimus §. IV. Conſultius tamen haud dubie eſt, ut, qui ea mente refutare vult, id ſemper cum expreſſa reſervatione faciat; ne deinceps ipſi exceptio Refutationis realis objiciatur. Conf Manentum, *Conſil. XLVI. n. 72. ſeqq.* Regulariter enim hoc agitur, ut, qui cedit jus ſuum vel Domino vel tertio, nihil ſibi reſervet, niſi aut expreſſum id ſit, aut a lege & moribus tacite præſumatur reſervatum. Schilt. *ad Jus Feud. Alemann. c. LXXI. §. 1.* Certe de Agnato, qui Feudum alteri refutat, ita expreſſe diſponit Jus Feud. Alemannicum, verbis: Und iſt, daß ein Mann ſiech iſt worden, und hat Lehen von einem Herren, der hat nicht Lehens-Erben, Ihn bittet einer ſein Freund, daß er ſeinem Herren das Lehen auffſaid, bey einem des Herren Mann. Dies thut der ſiech Mann, der Bott giebt dem Herren das Lehen auf, der Herr leihet dem Mann das Lehen. Der Mann unterwindet ſich des Lehens mit des Herren Botten. Das iſt die Gewähr igund. Der Mann genieſſet (geneſet) und bittet ſeinen Freund, daß er ſeinem Herren das Gut wieder auffgebe, und ihm das Bitt wieder zu leihen. Der Freund verſaget ihm das mit Recht. Und iſt auch, daß er ihn gewährt, und kommen ſie beyde für den Herren, und bitten ihn beyd, der Bitt verſagt er ihn mit Recht, oder will er, und gewährt ſie, das iſt an ſeinem Willen. Vid. Schilterum, *l. c. p. 210.* & confer Manentum, *l. c. n. 97. ſeqq.* Plura adhuc disquiri hic poſſent, v. gr. de qualitate Feudi, an ea per hoc mutetur, dum refutatum ad reſutantem revertitur. Sed quia prope-

 randum

randum eſt, tantum Articulos aliquos huc facientes ex Juris Feudalis Alemannici illo Codice MSćto, quem ſupra laudavimus, hac vice apponemus, quia in editionibus impreſſis vel plane non, vel aliter concepti inveniuntur. Ita autem legitur, *fol. LXXXIII.* **Giebet ein Mann ſein Gut auf ſeinem Herrn, und bittet den Herrn, daß er das ſeinem Sune leyhe, das heiſſet nicht Erbe-Lehen** (i. e. Paternum, ſed novum) **wann das einem Mann anſterbet.** Et porro, *fol. ſeq.* **Wer ſein Erbe-Lehen aufgibt, und das anderſter empfähet, darnach heiſſet es nicht Erbe-Lehen.** Ratio hujus diſpoſitionis quoad filium aperta eſt, quia Feudum antiquum ſeu paternum ſola ſucceſſione a defuncto acquiritur; quare quodcunque Feudum non ita defertur, ſed vivo Patre acquiritur, id non amplius eſt antiquum, ſed novum. Vid. Manentum, *l. c. n. 82.* Exceptio eſt in *2. F. 14.* Conf. Schilter. *Comment. ad J. F. A. c. 70.*

§. XVIII.

Subjicimus adhuc paucis Refutationem Feudorum Imperii factam *extraneis perſonis*, quæ ideo regulariter non valet, quia nullo plane jure munitum poſſeſſorem habet. Eſt enim talis Refutatio mera alienatio, jure Feudali prohibita. *2. F. 52. 2. F. 55.* Hotomann. *Vol. I. Conſil. 4.* Borcholden, *de Feud. C. IIX. n. 57.* Et cum jura Vaſallo concedunt illis, qui ſpem proximam & radicatam habent, refutando gratificari, eo ipſo interdictam volunt ceſſionem, quæ fit illi, qui jus ceſſum detinere non debet. arg. *l. 7. pr. C. de præſcript. 30. annor.* Quod ſi igitur ejusmodi alienatio contingat, ea vel gratis, vel accepta pecunia perficitur. Si gratis degenerabit in donationem, quæ interdicta. *2. F. 9. §. 1.* Sin accepta pecunia,

Digitized by Google

pecunia, accedet ad Emtionem & Venditionem, & nemo citra debitum Imperatoris & Agnatorum conſenſum ſe abdicare poteſt beneficio in gratiam extranei. *2. F. 39. 45.* Quæ rationes cum generales, & omni Feudo communes ſint, obtinent etiam in Feudis Imperii. Procedit tamen ſine dubio & hic iſtiusmodi Refutatio, ſi cum conſenſu Imperatoris, & omnium eorum, quorum intereſt, ea fiat. Ita enim nemini fit præjudicium, & ceſſant omnes rationes prohibendi. Sed, *quid ſi conſenſerit quidem Imperator, non adhibito tamen conſenſu proxime ſuccedentium?* Nulla utique erit talis Refutatio, & retrahere poſſunt, qui jus ex inveſtitura habent, per communia Juris Feudalis principia. Theſſaur. *Deciſ. Pedemont. XCIX.* Schrader. *de Feud. P. IIX. Cap. 8. n. 11.* Sed illud diſquiriri poſſit; *annon in tali caſu Refutationi contradicentes & retrahentes ad pretium reſtituendum teneantur?* Quam quæſtionem movet in cauſa Palatino-Bavarica Jo. Joach. a Rusdorf, & recte pro negativa concludit. *Vindic. Cauſæ Palat. Cap. XIII. §. 10. ſeqq.* Quoad Imperii noſtri jura ſingulare eſt, quod Regi Bohemiæ & Electoribus ſpecialiter indultum *A. B. Cap. X. §. 2.* ut bona Imperii Feudaſia etiam ſine conſenſu Imperatoris quocunque titulo ſibi comparare poſſint, non obſtante prohibitione, & gravi interminatione. *2. F. 52. & 55.* Unde recte concludimus, talia etiam per Refutationis modum in ipſos tanquam in extraneos transferri poſſe, ſic tamen, ut ſimul onera Imperio præſtanda in ſe recipiant. Licet enim Conſtitutionis Carolinæ verba obſcuriora ſint, & a Commentatoribus varie exponantur, dum Rumelinus, *ad h. l. Diſſ. 8. §. 32* de omnibus Feudis indiſtincte eam loqui, & Imperatoris conſenſum requiri putat, verior tamen videtur eorum ſententia, qui utrumque hoc negant, quia ex

textu evidenter apparet, privilegio Regi Bohemiæ & Electoribus tributo Carolum IV. communi Juri Feudali voluiſſe derogatum Et ita poſt Buxtorfium, *ad A. B. Th. 93.* & Arumæum, *Diſcurſ. V. th. 10.* ſentiunt quoque Limnæus *ad A. B. Obſerv. 1. ſeqq.* Becker. *Synopſ. Jur. publ. L. II. Cap. 5. alii.* Privilegio haud impari gaudent Archi-Duces Auſtriæ, quo Feuda Imperii quocunque titulo acquirere poſſunt. Vid. Limnæus, *J. P. L. V. c. 2. n. 32.* Unde dubium non eſt, idem etiam ad Refutationes extendendum eſſe. Non poſſumus hic, dum Feudorum Imperii extraneis, vel in eorum gratiam refutatorum meminimus, ſicco pede præterire illum morem, quo, ſuperioribus maxime ſeculis, Epiſcopatibus, Monaſteriis & Cœnobiis Feuda conceſſa, & favore piarum cauſarum, ejusmodi Refutationes a Feudorum Dominis ratæ habitæ, imo amortizationis, ut vocarunt, titulo pleniſſimo jure bona in Clericos translata fuerunt. Tabulas talium Refutationum & inde ſecutarum conceſſionum plurimas invenire paſſim licet apud Vadianum, *de Collegiis & Monaſteriis Germ. Vett.* Miræum, *Codice Donationum piarum*, Beſoldum, *in Documentis redivivis Monaſteriorum Wirtenbergicorum*, & alios; lubet tamen exempla earum nonnulla, quæ lucem publicam nondum aſpexerunt, in medium producere, quæ Lectori non ingrata fore putamus. *Primum* igitur continet Refutationem Feudi in gratiam Monialium Ilmenenſium factam cum conſenſu Comitum Schwarzburgicorum, A. MCCXC.

Nos, Guntherus, *DEI Gratia Comes de Schwarzburg, & nos,* Heinricus & Guntherus, *Comites de Schwarzburg, & Domini in Blanckenberg, preſenti litera recognoſcimus, quod omnia bona, que ſtrenuus miles Conradus, dictus Weyger, ſita in Villa Willersleibin & extra Villam, quæ*

a nobis

a nobis in Feodo tenuit, & ad manus noſtras publice reſignavit, dedimus & proprietavimus, ad preces ipſius, Conventui Sanctimonialium in Ilmene, cum omnibus pertinentiis & juribus, ſicut a nobis tenuit, ipſis dominabus libere perpetuo poſſidenda. Super eo preſentem literam dedimus, ſigillorum noſtrorum munimine roboratam. Teſtes hujus rei ſunt milites ſtrenui, Theodoricus de Wilris'cyben, Fridericus de Wizeleyben, Fridericus de Angelrode, Otto de Curia, Bertholdus de Grützen, Heinricus de Gruzen, Theodoricus de Wizeleyben, & plures alii fide digni. Acta ſunt hæc A. Dn. M. CC. LXXXX. VII. Cal. Mart.

Succedit *alterum*, ſimilis argumenti, de A. MCCCX.

Nos, Henricus & Guntherus, *Fratres DEI Gratia Comites de Schwarzburg, Domini in Blanckenberg, recognoſcimus publice proteſtando, quod conſtitutus* in noſtra provincia *ſtrenuus miles*, Conradus dictus de Ulſtede, *aſſerens, quod quædam bona, quæ a nobis actenus tenuit in Feodo, ſita in Suntremte, marcam & dimidiam penſionis annuæ, quæ dantur de uno manſo & dimidio in Hayſperg, dimidiam marcam & dimidium fertonem* (*ferto* eſt quarta pars marcæ) *Friburgenſis argenti annui cenſus, quæ dantur de uno dimidio manſo, cum una Curia ac Vinea, ac aliis pertinentiis legaſſet Monaſterio Ordinis St. Benedicti in Salvelt, & nomine teſtamenti adſignaſſet, quemadmodum bona prædicta idem Conradus noſtris manibus libere reſignavit & reſignat in his ſcriptis, cum hoc rogans humiliter & devote, ut dicta bona præfato Monaſterio, pro anima ſua & ſuorum Progenitorum remedio appropriare, ſeu in proprium dare dignaremur. Nos igitur dicti Conradi precibus favorabiliter inclinati & prædicta bona propter Deum, & ad humilem ejusdem Conradi rogatum cum omni jure, uſufructu, obſequio & honore, quo præmemoratus Conradus hucusque poſſedit, prædicto Monaſterio*

ſterio in Salvelt appropriavimus, ſeu appropriamus per preſentes, ita quod nobis, ac omnibus noſtris Succeſſoribus in dictis bonis penitus juris nihil in antea reſervamus, ſed potius contulimus, ac conferimus ad ſepe dictum Monaſterium in Salvelt liberaliter in his ſcriptis; renunciantes igitur, pro nobis ac omnibus noſtris Poſteris, omnibus exceptionibus Juris & facti, quibus ſepe dicta appropriatio in poſterum poſſet in toto vel in parte impediri, ſeu aliqualiter infirmari. In cujus facti teſtimonium, & fidem pleniorem præſentem literam ſigillis noſtris fecimus ſimul roborari. Facta eſt hac donatio anno Domini MCCCX. in die Apoſtolorum Petri & Pauli.

Addimus prioribus duobus adhuc *tertium*, Refutationis ſcilicet A. MCCCXXVI. factæ, & hiſce literis comprehenſæ:

Ne cupiditas, mater litium, inter temporales hoc efficiat, quod filii mortalium ad res temporales injuſte preſumant extendere manus ſuas, proinde inter homines mortales actum eſt, quod acta temporalia & mortalium ſcripturarum teſtimonio perennent. Abinde eſt, quod nos Guntherus, *Senior, DEI Gratia Comes de Schwarzburg, Dominus in Blanckenberg, omnibus has literas viſuris cupimus eſſe notum, tenore preſentium proteſtantes, quod reverendus in Chriſto Pater & Dominus, Dominus Theodericus, Abbas totusque Conventus Cenobii Celle Pauline, Ordinis S. Benedicti, juſto emtionis titulo, ab Hermanno de Gruzhein & ſororibus ſuis Adylheide & Jutte, quondam Beginis, comparavit duas marcas cenſus annui, & decem pullos, octo caſeos, quartale piſe, quem inquam cenſum nunc pro tempore tanquam inquilini eorundem bonorum ſolvunt in Villa Sunt-Remte, H. dictus Ranzmann, & Conradus dictus Undeo de Vaſſeben, una cum pullis, caſeis & piſa prædictis, & in Villa Nawinden Guntherus, filius Velanini, dimidiam marcam tantum perpetuo poſſi-*

poſſidendas, nosque eadem bona eidem Cenobio ad animæ noſtræ remedium, & pure propter DEUM, quia quondam ad peculium caſtrenſe caſtri Blanckenberg ſpectabant, quemadmodum multis liquet, appropriamus & perpetue libertati donamus, ab omni jure diſtrictus, videlicet exactionibus, taliis, angariis & parangariis tenore preſentium eximentes volumus, quod iidem Clauſtrales predicti poſſideant bona ſua perpetua libertate, ita quod ſint ab omni onere ſubjectionis exemta, & ut id maneat perpetuo inconvulſum, dedimus has literas noſtri ſigilli robore communitas in teſtimonium ſuper eo. Teſtes bujus emtionis, donationis & appropriationis ſunt Honorabilis Vir, Dominus Abbas in Salvelt, Dominus Theod. de Wizel, Plebanus in Graben, Frater Fridericus de Ba- - Frater Conradus dictus Stange, Ordinis Fratrum Minorum, Bertoldus de Gruzen, Otto Frater ſuus, fideles noſtri, Henricus dictus de Lutinberg, Scultetus noſter, Fridericus - - - Domini Abbatis Cellæ Dominæ Paulinæ, & alii quam plures fide digni. Datum Anno Domini M. CCC. & XXVI. feria ſexta poſt Urbani.

Jam de *bonis* & *Imperii Feudis* in ſpecie adhuc breviter monendum eſt, eadem ſimili ratione & olim ad Monaſteria & Clericos ſubinde per Refutationis viam perveniſſe, id quod adhuc dum hodie, Imperatoris ſaltim conſenſu accedente, fieri poſſe non eſt cur dubitemus. Sane qui noverit liberalitatem Imperatorum adverſus Sacros Ordines exercitam, quæ tanta fuerit, ut Regiis quoque & Imperii bonis non pepercerint, is facile dictis fidem habebit. Non poſſumus non, quin chartam ejusmodi ceſſionis & donationis ab Imperatore Conrado Cellæ Paulinæ in *Principatu Schwarzburgico* A. MCXLV. factæ, quum ſit antiquiſſima pariter & rariſſima, hic ſubjungamus. Ita autem ea habet:

In nomine Sanctę & individue Trinitatis; Conradus *Divina favente gratia, Romanorum Rex ſecundus: Quoniam divina providente clementia ceteris vatalibus quodammodo ſupereminemus, oportet, ut cujus precellimus munere, illi omnino pareamus in operatione. Noverit igitur omnium fidelium noſtrorum tam futurorum, quam preſentium induſtria, quod nos ob regni noſtri firmam ſtabilitatem, & anime noſtre noſtrorumque Parentum perpetuum ſalutem interventu quoque & petitione Cappellani noſtri Bertolfi, Bambergenſis Eccleſie Canonici, dedimus duos manſos, ad regalem menſuram ex rubeto, quod vocatur* Königs⸗Holtz, *pertinens ad Villam, que dicitur Varnſtette, Capelle, que conſecrata eſt in bonore Sanctorum Georgii & Wenceslai, pertinenti ad cellam Domine Pauline, cum omni utilitate, que inde provenire poteſt, Edicto regali proſpicientes, ne aliquis Succeſſorum noſtrorum Regum ſeu imperatorum, aut alia quelibet perſona, magna ſive parva eosdem manſos a prefata Capella alienare preſumat, ſed noſtra donatio omni tempore rata & firma permaneat. Ut autem hec ab omnibus credantur & inviolata conſerventur, hanc inde Kartam ſcribi & ſigilli noſtri impreſſione inſigniri juſſimus, & teſtes, qui preſentes aderant, ſubternotari fecimus; quorum nomina hec ſunt; Fridericus Magdeburgenſis Archi-Epiſcopus, Bucco, Wormenſis Epiſcopus, Reginhardus, Mersburgenſis Epiſcopus, Conradus Marchio, Albertus Marchio, & filii eorum Otto, & etiam Otto, Conradus de Walchuſen, qui dicitur Bernhowbt, Theod. Villicus.*

Signum Domini Conradi, Romanorum Regis ſecundi.

Ego Arnoldus, Cancellarius vice Heinrici Mogunt. Archi-Epiſcopi & Archi-Cancellarii Recognovi anno Dominice Incarnationis M.C. XLV. Indictione VII. regante Conrado Roma-

Romanorum Rege ſecundo, Anno vero regni ejus VII. Data eſt apud Merſeburg in Chriſto fideliter Amen.

Quod autem in ſpecie ad *Refutationes Imperii Feudorum* antiquis temporibus in gratiam Monaſteriorum & Clericorum factas attinet, earum non minus ſubinde veſtigia & exempla reperiuntur, e quibus unum modo & alterum adducemus. Ex Heda, *in Ottone II. Epiſcopo Trajectenſi*, diſcimus, Gerhardum militem de Buchorſt, & ſimul Comitem Geldrenſem A. M CC XXVI. *Advocatiam in Sallandia* in manus Imperatori Henrico reſignaſſe, ut dicto Ottoni Epiſcopo XXXIV. ejusque Succeſſoribus, *una cum aliis beneficiis atque Feudis, quæ ab Imperio obtinuerant, perpetuo poſſidenda conferretur. Hiſtor. Epiſcop. Ultraject. p.m. 337* Similiter ex Hundii *Metropoli Salisburg. Tom. I. rubr.* Epiſcopi Patav. *in Addit. l. un. p. 381. ſeqq.* conſtat, A. MCCXVII. Ludovicum, Comitem Palatinum Rheni, Ducem Bavariæ, *Feudum quoddam in manus* Friderici II. Imperatoris *reſignaviſſe*, ut *Ulrico Patavii*, i. e. *Paduæ*, *Epiſcopo conferretur*. Quo etiam referre liceat Privilegium, ab eodem Friderico II. Ordini Teutonico A. MCCXXI. conceſſum, cujus vigore omnibus Imperii Vaſallis data facultas, ut *Feuda, quæ ab Imperio tenent*, eidem Ordini *licenter* & *libere*, id eſt, absque conſenſu Imperatoris, non modo tanquam Feuda, utque ſervitia eo nomine Imperatori præſtanda ſalva maneant, ſed & *tanquam propria*, id eſt, tanquam bona allodii & patrimonii jure æſtimanda, conferre, & inde per conſequens etiam refutare queant. Tabulas privilegiorum exhibet Goldaſtus, Reichs-Handl. *p. 167.* & Limnæus, *Addit. L. VI. c. 2.* conf. eundem *ad A. B. c. X. Obſ. 6.* Conſimili fere modo (liceat ex Francica Hiſtoria exemplum huc trahere) quo Burchardus

Comes Vaſallis ſuis conceſſit, ut Feuda ſua Foſſatenſi Cœnobio libere tradere poſſint, quemadmodum ex Autore anonymo, qui vitam ejus ſcripſit, refert Alteſerra, *de Orig. Feudor. cap. XV.* Conf. Itter. *de Feud. Imper. cap. XXIII. §. 11.* Antequam ab hac in *Exteros facta Refutatione* diſcedimus, breviſſimis adhuc monendum eſt, in *illis Imperii Feudis*, quæ *Confraternitatis* & *mutuæ Succeſſionis vinculo cohærent*, ubi nulli adfuerint Agnati, non minus tamen Confratrum atque Domini Directi conſenſum ad Refutationis validitatem, ut in quavis alia alienatione requiri, quo non facto idem obtinet, quod ſupra de Feudis ſine Agnatorum conſenſu refutatis diximus. Vid. Schopius, *Theſ. Feud. p. 420.* Imo ſicubi *Ordines Provinciales* fuerint, ii etiam regulariter conſenſum ſuum debent interponere, ſi quando exteris tale Feudum refutatur. Et id quidem non tam ex iſta ratione, (ad Imperii quippe Feuda, quæ Status fere in patrimonio habent, non quadrante) quod jus alienandi dominium Principatus ſpectat ad Rempublicam. arg. *c. 33. X de Jurejur.* non ad ſolum Principem. Grotius, *J. B P. L. I. c. 3. §. 13. ſeq. c IV. §. 9. ſeq. L. II. c. 6 § 3. ſeqq.* Zoannett *de Rom. Imper. n. 162.* Covarruv. *T. I. Relect. c. quamvis de pactis in 6to. P 2. §. 2. n. 4.* quam quod Principes Imperii plerumque teneantur pactis cum Ordinibus initis; & absque conſenſu **der geſammten Lands-Stände** facere nequeant, ut Subditi inviti alienis vel ignotis Dominis ſubjiciantur. Menoch *Conſ. XXXII. n. 2. ſeqq.* Myler, *de Princip. & Stat. Imp. P. I. cap. 25. § 16.* Zahn. *Ichnogr. Municip. c. V. n. 3. cum mult. ſeqq.* Klok. *Tom. I. Conſil. 13. n. 10. ſeqq.* Ziegl. *de Jure Majeſt. L. I. Cap. 4. n. 28.* Unde cum Comitatus Waldeccenſis Sereniſſimæ Domui Haſſiacæ offerretur, (par quoad hoc ratio eſt *Refutationis*) explorati ante fue-

Digitized by Google

fuerunt Subditi Waldeccenſes. Vid. **Waldeckiſche Ehren-Rettung.** *P. 1. Cap. 11.* B. Dn. Hertius, *Diſſ. de Superiorit. Territor. Tom. II. §. 65. in fine.* Princeps enim eo in ſtatu Subditos conſervare debet, in quo illos invenit. arg. *l. 64. C. de Decurion. X.* Brunnem *ad d. t. n. 108. col. 1.* Gloſſ. *in l. Moveor. 4. C. Si ſerv. export. veneat.* quod etiam juvatur *arg. l. legatus 20. de Offic. Præſid.* Alteſerra, *d. Cap. XV.* Quare cum A. MCCCXIIX Bohemiæ Rex Johannes, inchoata cum Ludovico Bavaro permutatione, Regnum Bohemiæ pro Palatinatu Rheni, quem Cæſar expulſo Palatino occuparat, commutare vellet, Bohemi graviter obluctati eſſe leguntur, adeo ut Rex tandem a propoſito ſuo deſiſtere coactus fuerit, quo de vid Goldaſtus, *Regn. Bohem. L. III. c. 14. n. 5.* Itter. *l. c. c. XXIII. §. 9.*

§. XIX.

Expoſuimus quæ circa *cauſa externa* in *Refutationis* argumento moneri poterant; ſuccincte jam etiam de *objecto* ſeu *materia*, circa quam verſatur Refutatio Feudorum Imperii, videbimus. Priori autem loco illuſtris diviſio Feudorum in *Regalia* & *non-Regalia* conſpicitur. *Regale* communiter definiunt, quod ab Imperatore cum annexa dignitate regali, & ea mente, ut Vaſallus Principali axiomate gaudeat, confertur. *2. F. 10.* Cöppen, *Obſ. Feud. II. n. 8.* Vultej. *de Feud. L. I. cap. 8. n. 2.* Intelligo autem per Regalem dignitatem, quandam ad regiam dignitatem acceſſionem, & ſublimiorem nobilitatem, jure Feudi conceſſam. *2. F. 14.* Subdividuntur hæc Regalia Feuda in *Eccleſiaſtica*, ut ſunt Eccleſiaſtici Electoratus, Epiſcopatus & Abbatiæ, quoad Jura Secularia, **nach der Weltlichkeit** conſiderata, quippe

quæ ab Imperatore, non a Pontifice, nec a Capitulis aut electione habent; & in *Secularia*, quod pertinent Electoratus, Archi-Ducatus, Ducatus, Principatus, cum variis ſuis ſpeciebus, Comitatus & Baronatus proprie ita dicti. Feudum *non-Regale* illud vocant, quod ab Imperatore cum dignitate, quæ regali eſt inferior, & egregiis quibusdam juribus etiam Regalibus conceduntur, alias quoque *Feudum nobile* in ſpecie ſic dictum audit. Struv. *S. J. F. cap. III. Aph. 8.* Ludwel. *Synopſ. Feud. cap. III. p. 45.* Guido Panciroll. *in Tract. Feud. MSS. qui aſſervatur in Bibliotheca Acad. Giſſen. p. 13.* Nota non minus Feudorum diſtinctio eſt, qua alia *hæreditaria*, **Erb-Lehn**, fere naturam allodiorum ſequuntur, & jure patrimonii cenſentur, inde etiam fœminæ in iis aliquando ſuccedunt: alia *ex pacto & providentia*, **Stamm-Lehn** eſſe dicuntur. Illa equidem moribus Longobardorum Feuda ſui natura omnia eſſe maſculina, nec in fœminus tranſire conſtat *2. F. 26.* quia Fœminæ *faidam levare* i. e. militare non poſſunt Alteferr. *de Orig. & Stat. Feud. cap. II. pag. 10.* Brunnem. *Conſ. 18. n. 21.* Eric. Maurit. *Dec. II. poſit. 8.* Interim tamen & dantur eodem jure Feuda fœminarum, impropria ſcilicet *2. F. 30.* in quibus Fœminæ ad ſucceſſionem admittuntur. Definitur ab Interpretibus Feudum hæreditarium communiter, quod ſit Feudum in quo ex juris communis diſpoſitione, non ex providentia Juris Feudalis ſucceditur. Vultej. *de Feud. L. I. cap. 8.* Clauſulam Feudi hæreditarii, quando ita conceditur, **zu einem rechten Erb-Lehn, für ſich und ſeine Erben, und Erbnehmer ꝛc.** vide ap. Cöppen, *Obſerv. Feud. 2. n. 46. ſeqq.* Mynſing. *Cent. III. Obſ. 67. n. 3. ſeq.* Petr. Tornov. *de Feud. Mecklenb. cap. II. Sect. 2. §. 4.* Dari autem ejusmodi Feuda in noſtro Imperio, quod temere negat

Rus-

Rusdorfius, *Vindic. Cauſ. Palat. cap. II. n. 25.* numeroſa ſerie demonſtratum ire poſſemus, niſi illud ab aliis jam præſtitum videremus. Primas inter ea tenet Archi-Ducatus Auſtriæ, ex Conſtitutionibus Friderici II. & Caroli V. Impp. Vid. Myler, *de Princ. & Stat. Imp. P. I. cap. 24. §. 1.* Non aliter Duces Burgundiæ, provincias ſuas pro hæreditariis Feudis venditare poterant, Maria Burgundica paternarum ditionum unica hærede facta. Itter. *d. l. cap. III. §. 19.* & Rhet. *de Feud. Clivenſ. Sect. II. n. 9. 18. ſeq.* Jure item uxorio Comitatus Catimelibocenſis pervenit ad Landgravios Haſſiæ A. 1452. Arniſæus, *de Rep. Lib. II. Sect. 12. n. 34.* Comitatum Saynenſem quoque hæreditarium eſſe, & fœminas in eodem ſuccedere res eſt notiſſima. Feudis hiſce hæreditariis opponuntur Feuda *ex pacto & providentia*, quæ ideo ita dicuntur, quod in iis ſecundum ordinariam Juris Feudarii proviſionem, aut ex peculiari quodam pacto primi acquirentis ſucceditur. Cöppen, *d. l. n. 37.* Plurima Imperii noſtri Feuda hujus eſſe indolis res ipſa loquitur, & in dubio talia præſumi debere non dubitamus, quod Itterus facit *l. c. cap. III §. 20.* idque non ea ſaltim ex ratione, quia hoc naturæ Feudorum magis conveniens eſt, Stryk. *Ex. Jur. Feud. cap. IV. qu 52.* Sed & quia magis ad originarium Germanorum inſtitutum quadrat, qua Feuda propter militiam, adeoque maſculis ſolis conceſſerunt. At omnia, præſertim Ducatus atque Principatus pro habere velle, cum quibusdam, quos vid. apud Itter. *l. c. p. 128. ſeqq.* haud dubie erroneum eſt. Plures Feudorum Imperii diſtinctiones recenſere poſſemus, & forte deberemus; aſt quia laborem hunc egregie jam dudum occupavit Dn Itterus, *toto cap. tertio*, igitur actum agere nolumus, ſed regulariter in omnibus tam Regalibus,

quam

quam non Regalibus, tam hæreditariis, quam non hæreditariis Refutationi ſecundum illa diſcrimina & modos, de quibus ſupra diximus, locum eſſe putamus. Et quidem de hæreditariis, maxime ubi mere hæreditaria & alienabilia fuerint (nam *hæreditariorum* in Imperio noſtro Feudorum non una ratio eſt, unde etiam eadem Definitio iisdem indiſtincte non applicanda, Itter. *l. c.* §. *XIIX. p. 127.* §. *XX. p. 131.*) minima ambigendi ratio vix occurret, ſed de aliis nonnullis fortaſſe non omnia ita plana ſunt atque expedita. Sic de Eccleſiaſticis dubitatum meminimus propter duplex, quo ſtringuntur, vinculum, unde manus non ita liberas habere videntur. Enimvero nihil hæc obſtant Refutationis libertati. Nam quot exempla talium nota ſunt, qui relicto Ordine Eccleſiaſtico Seculares iterum facti ſtatum mutarunt, & beneficia ſua in gratiam Succeſſorum & Capituli, in manus tum Pontificis, tum Imperatoris reſignaverunt. Quod enim jus ab alio habeo, id etiam in manus ejus renunciare poſſum. *Sic Cæſar in manibus Electorum Imperio renunciat, Clericus Sacerdotio in manibus Epiſcopi vel Summi Pontificis.* c. *qui in dubiis*, *de Renuntiat.* inquit Panciroll. *Tractatu Feudorum MSCto* ſupra laud. *ad 2. F. 14.* conf. *præced.* §. *IX. p. 14.* Inſigniores ſunt, quas innuimus Feudorum Imperii ſpecies; de reliquis, quæ etiam ſuo modo ſub hiſce jam comprehenduntur, idem, & quod refutari poſſint, cenſendum exiſtimamus, ſive *nova* ſint, ſive *antiqua*, ſive *maſculina*, ſive *fœminina*, ſive *promiſcua*, porro ſive ut *tota*, ſive *quoad partes* quatenus *dividua* ſpectentur. Nam horum omnium in Imperio noſtro dari exempla docet Itterus, *l. c. cap. III.* ad quem brevitatis amore nos remittimus. De *Ligio* jam ſupra egimus; ſed de *conditionatis* dubitari notum eſt,

&, quæ

Digitized by Google

&, quæ ad certa ſervitia data ſunt, an in iis, invito quidem Domino procedat Refutatio? Quæſtionem late tractant communiter Feudiſtæ; & allegabimus tantum nunc Zaſium, *de Feudis P. X. n. 86* & plenius, *Part. ult. n. 14. ſeq.* ejusque diſcipulum, Mynſingerum, *Cent. V. Obſ. 65.* Rittershuſ. *Partit. Jur. Feud. L. II. cap. 2. p. 307.* Rumelin. *ad A. B. P. II. Diſſ. 4. Th. II. ſeqq.* Dari in Imperio talia Feuda nemo ſors dubitaverit, cum & ipſi Electoratus eo referendi veniant, & Aulici cujuscunque nominis; At, uti ſic ſentientium opinio nullo ſolido fundamento nititur; textus autem 2. *F. 38.* indiſtincte & generaliter Refutationis facultatem permittit, ita & in Imperii Feudis, circa quæ hac in parte nihil aliud diſpoſitum, nos quoad hæc nullum diſcrimen admittimus. Conf. Fr. Schenck. *Tract. de Feud. Lib. III. Tit. 16. n. 5.* Sonsbec. *de Feudis, Part. XII. n. 116.* Bocer. *de mod. amitt. Feud. Tr. cap. 2. n. 116. 117.*

§. XX.

Recenſitis ita Cauſa Efficiente, Subjecto & Objecto, ad *Formam* Refutationis Feudorum Imperii deſcendendum eſt, quæ a Philoſophis definitur, quod ſit id, quod rei cuilibet dat eſſe, diſtingui & operari, ac diſcernitur in *externam* atque *internam*. Utramque breviter ſpectabimus. Et illa quidem conſiſtit in modo refutandi Feudum, & in variis actibus atque circumſtantiis exterioribus eo pertinentibus. Ubi Imperatori, vel in gratiam etiam Agnatorum Feudum refutatur, id in perſona debere facere Vaſallum, utique verior eſt de jure ſententia, quemadmodum etiam hoc modo Inveſtitura Feudorum Imperii peti deberet, per ea, quæ habet Itterus, *l. c. cap. IX. §. 22. 23.* Quamvis conſuetudine, & ex indulgentia Imperatorum aliud fere introductum

 ſit,

ſit, ut ſcilicet per Procuratores, juxta diſpoſitionem Juris Feudalis communis 2. *F.* 3. Principes Imperii inveſtiantur. Hinc concludimus, Feudi Imperialis Refutationem de jure etiam in perſona debere peragi a Refutante, & quidem cum Solennitatibus aliquibus, cum naturale ſit, ut, quo quidque modo contractum eſt, eodem etiam diſſolvatur. *l. 35. l. 100. l. 153. de Reg. Jur.* Quomodo etiam claves adimebantur in divortio apud Romanos, quæ in contrahendo matrimonio datæ fuerant. vid. Hotomann. *Diſp. Feud. cap. 38.* atque ſicuti in degradatione Clerici & Sacerdotis eædem ceremoniæ interveniunt, quæ in ejus Inauguratione fuerunt adhibitæ. Rittershuſ. *Partit. Feudal. L. II. cap. 2. quæſt. 20.* Id quod etiam antiquis temporibus ita fuiſſe ſervatum, inter alia colligere licet ex iis, quæ de Heinrico Seniore Auſtriaco, ex Gunthero Monacho Elvonenſi, ſupra adduximus. Scilicet Heinricus Imperatoris Friderici I. Patruus, *Ducatum* Bojoariæ *per ſeptem ſigna*, id eſt vexilla, *rite*, ſeu ſervata regni ceremonia, reſignavit,

- - - - *quæ tradidit ille Nepoti*,

nimirum Heinrico Juniori ſeu Leoni, ſecundum Paraphraſin Jacobi Spigelii, *ad h. l. p. 360.* apud Reuberum; ubi etiam videatur Rittershuſ. *Notis ad Güntherum p. 110.* Pergit Güntherus:

E quibus ille duo Patruo tradenda reſignans
Auſtrica jura Viro pariter ceſſura reliquit;

Id eſt, viciſſim Heinricus Leo refutavit per duo vexilla Heinrico Seniori Auſtriam, quæ olim ad Bavariæ Ducatum ſpectarat, unde deinceps, quæ non niſi Marchia antea erat, Ducatus titulum ab Imperatore Friderico obtinuit. Res ipſa cognoſci plenius poteſt ex Ottone Friſingenſi, *de geſtis Friderici I. Lib. II. cap. 28. 32.* & Adelz-

reitero,

reitero, *Annal. Bojic. P. I. Lib. 22. p. 563.* Concordat Jus Feudale Alemannicum, ubi & oretenus fieri debere Refutationem a Vaſallo in perſona, & quibus ceremoniis, ubi Dominus aſſentiri recuſet, præſcribitur, verbis prout Codex noſter MSctus habet: Will eyn Mann ſein Lehen ſeine Herren ufgeben, und will ſein von dem Herren nicht mehre, der Herre mag es mit Rechte nicht geweigern, er muß es von ym ufnemen, und will das der Herre nicht thun, ſo ſoll der Mann alſo ſprechen: Herre ich bitt euch ſo gethan Lehn uff, das ich von euch han, und bitt euch das uf eins, anderſten, und drittenſten, und ſoll er das thun mit gefaltenen Henden. Und nympt es der Herre nicht uf, der Mann iſt doch ſeiner Mannſchafft ledig, er ſoll ihn das Gut ledig laſſen, das er von ihn zu Lehn hatte. *fol. LXXI.* At enim vero quamvis hæc olim ita obtinuerint, cum tempore tamen ab antiquo iſto more, etiam in hac cauſa, receſſum fuiſſe vix dubitari poterit, ex quo Imperatorum indulgentia ad majora Imperii Ordines pedetentim aſpiraverunt. Et neſcio ſane, an vel per Procuratores ſemper Refutationes peractæ fuerint, cum etiam per ſolas literas factæ reperiantur. Producam hac vice tantum unicum exemplar vetuſtarum ejusmodi literarum, quibus Comites Beichlingenſes jam A. MCCCXLI. Imperatori Ludovico Bavaro Feudum quoddam reſignaverunt, de eoque Comites Schwarzburgicos inveſtiri petierunt. Habent autem eæ, uti ſequitur:

Dem Unüberwundenen Herrn, Müne Gnädigen Herrn, Herrn Ludovigen, Römiſche Keyſer, entpit ich Friderich Grave, Herr zu Bichlingen, minen willigen Dinſt, mit ſteter Unterthänigkeit: Uwer Gnädigkeiten thue ich wüſſe, daß ich den edlen Herrn,

minen

minen lieben Omen, Graven Günthern, Graven Heynrich, und ihren Erbin von Schwartzburg, Herrn zu Arnſtete, das Ratisfeld halb verkaufft habe, mit ſolchen Ehrin, Freyheit, Nutzen unde Rechten, als mine Eltern, und ich daſſelbe in nützlicher Wehre, wenn uf dieſe Zeit zu Lehne von Uwer Gnaden gehat haben, des finde ich Uwer Gnaden uf die Lehn öffentlich an dieſem Brieffe, und bet demütliche, daß ihr das vorgenante verkauffte Gut lie wollet den egenanten mine Omen von Schwartzburg, das weil ich gerne verdiene. Zum eine Gezügniſſe dirre Rede, ſo habe ich deſſen uff in Brieff gegebin, mit minem Ingeſegele Uzzene ufgedrückt vergeſegelt. Gegebin zu Arnſtete, nach Gotis Geburth Dryzehenhundert Jahr, in dem ein und vierzigſten Jahr, an dem Mondage, an des heiligen Chriſtus Abende.

Singularia non una habent hæ literæ refutatoriæ, quæ obſervari ſane merentur. *Primum* in iis & præcipuum eſt, de quo jam diximus, quod & Comites per literas Feudum refutare potuerint, de quo, an hodie liceat, certe dubitandum eſt, dum vice plus ſimplici factum meminimus, ut ad inveſtituræ renovationem ne quidem Procuratores Comitum admiſſi, ſed, ut ipſimet veniant, aut ubi plures eorum nomine unus compareat, a Cæſare poſtulatum fuerit. *Alterum* eſt mira ſtili ſimplicitas, ſed conditioni iſtorum temporum, quo nec titulorum luxurium, nec alias vanitates, ad quas hodie omnia inſtruuntur, vel ipſi Cæſares & Summi Principes affectabant *Tertium*, quod in hiſce literis obſervamus, illud eſt, quod terra Ratisfeld in gratiam Comitum Schwarzburgicorum refutata immediatum Imperii Feudum fuerit, &, niſi me conjectura fallit, pertinuit ad Impe-

Imperiale Caſtrum Rotenburg, non procul inde ſitum in der güldenen Aue, uti vocatur. Ratisfeldium eſt diſtrictus ſat amplus & amœniſſimus ex agris, pratis atque ſylvis, ubi aprorum imprimis venatione ſe quotannis Schwarzburgici oblectare ſueverunt, conſtans; ſpectat hodie ad Sereniſſimum Principem Schwarzburgo-Rudelſtadienſem, & ſub Feudis Electoralibus Saxonicis comprehenditur, quod quo jure vel qua incuria factum fuerit, non habeo dicere. Circa prius antequam ad alia abeamus, adhuc obiter illud monendum eſt, apparere inde, quod & jam antiquis iſtis temporibus creditum fuerit, eo in caſu, quo quis in gratiam Agnatorum Feuda vel Imperii vel alia refutavit, Domini directi conſenſu vel præſcitu ſaltim opus fuiſſe, quod multos ex Feudiſtis negare miror, quos vide apud Mylerum, *Addit ad Rumelin. A. B. P. II. Diſſ. 4. lit. b.* qui & ipſe ejus ſententiæ eſt, & Ritterſhuſ. *Partit. Feudal. L. II. cap. 2. qu. 24.* Nam licet diſſentire Dominus, & inveſtituram denegare non facile & ſine cauſa poſſit, propter jus Agnatis ex inveſtitura prima vel ſimultanea competens; iniquiſſimum tamen foret, ſi quis juratæ fidei ſe inſcio Domino ſubtrahere, & inveſtiendum novum Vaſallum eo inſalutato ſiſtere vellet. Hinc duæ quæſtiones hic non confundendæ, una: *an Dominus Refutationem refutanti & inveſtituram refutato denegare poſſit?* altera: *annon Refutatio in manus Domini fieri, & rogari is decenter debeat, ut Agnatum ad inveſtituram admittat?* Priorem uti negamus, ita affirmamus poſteriorem. Et quæſo, qui poſſit Dominus de voluntate refutantis eſſe certus, niſi eam apud ſe hic declararet? Conſentientes in hoc habemus non ſolum textus Juris Alemannici, præter ſupra allegatos, quamplurimos, ſed

Digitized by Google

& Jus Feudale Longobardicum, 2. *F.* 14. imo, ſi jam vacaret, ſententiam noſtram pluribus exemplis literarum probare poſſemus, quibus mediati Imperii Vaſalli bona ſunt Agnatis non alio, quam hoc refutandi modo ceſſerunt. Unde omnino ſubſcribimus Schiltero, qui *duplici*, inquit, *ratione* in Domini manus *fieri poteſt Refutatio*, *anni favorem Domini*, *ut conſolidetur utrumque Dominium*, *& conſenſus expreſſus Domini regulariter non requiritur; aut ſub conditione*, *ut Dominus tertio Feudum refutatum conferat; id quod Domino invito fieri non poteſt.* Comment. *ad c. V. Jur. Feud. Alemann.* §. 2. Qui ergo diſſentiunt, vel de eo caſu loquuntur, quando Dominus absque juſta cauſa in Refutationem conſentire detrectat, vel doctrinæ ſuæ firmis deſtituuntur rationibus. Pertinent autem porro ad Refutationis Formam externam & *locus*, ubi ea fieri debeat, & *tempus*, tanquam circumſtantiæ ad omnem actum neceſſariæ. Sequimur autem hic iterum regulam, quod, *ubi* & *quando* inveſtitura fieri poteſt, *ibi* & *eodem tempore* quoque poſſit fieri Refutatio Feudi. Jam communiter notum eſt, quod in *locis Sacris & Religioſis* inveſtire prohibitum ſit. Ita enim reperitur, in Jure Feudali Alemannico, Cod. MSCti *fol. LXXVI.* Der Herre ſoll ſinen Mannen zu allen Zyten und an allen Stetten ihr Lehen lyhen, ſo ſie es fordernd, on in der Kirch und an dem Kirchope, da mag er yne das mit Rechte nit gelyhen. Geſchicht es aber, ſo ſoll der Herre nach ſeinem Mann ſenden, oder der Manne komme ſelber zu dem Herrn, und gebe ym das Lehen auf, und empfac es anderſtend, das iſt recht. ubi vide Schilt. *Comment. ad cap. XLI.* §. 4. *ſeq.* & quod diebus feſtis vel feriatis idem prohibitum. Jure Feudali Alemannico tales dies dicuntur gebundene Tage, *Cod. MSCt.*

MSſt. fol. LXXI. Saxo diſcrimen facit inter **Feyer** & **gebundenen Tagen.** Conf. Schilter *Comm. l. c. ad c. IX. §. 2.* Juxta hos igitur Juris Feudalis Textus uti non inveſtire, ita neque refutare dictis locis & temporibus Feuda licet. Idem ſine dubio ſtatuendum de Inveſtitura & Refutatione Feudorum Imperii, eoque hæc prohibitio extendenda, adeo ut Refutatio iis modis peracta ipſo jure nulla ſit habenda. Quin ergo potius juxta placita Juris Feudalis Communis in *Curte* & *Curia Domini*, & quidem in *præſentia Parium*, arg. *2. F. 32.* ſive ut hodie Imperii Praxis fert, in Aula Imperatoria, ſecundum diverſitatem Feudorum, vel Ipſi Imperatori, vel Ejus nomine Judicio Aulico Refutationes peragi poſſe & debere extra dubitationis aleam poſitum videtur. Et hæc quidem quoad *Formam externam* ſufficiant. *Formam internam* Refutationis diximus conſtituere Reſignationem *legitime* & *tempeſtive* factam, & quidem ab Imperii Vaſallo Imperatori, ut vel ipſe Feudum acceptet, vel tertium de eodem inveſtiat. Reſignationem dicimus debere eſſe *legitimam*, ad quam quæ requirantur partim jam ex præcedentibus conſtare poteſt, partim vero adhuc uberius paulo declarandum eſt. Itaque debet eſſe (I) *vera, ſeria* & *realis*, non nuda & *verbalis*, ſi forte Feudum ipſa re retinere, ipſumque Dominum, falſo Refutationis colore quæſito, oppugnare vellet Vaſallus. Obrecht. *de Jure Feud. L. III. cap. 11. n. 25.* Nam ut oblatio effectum liberationis conſequatur, neceſſum eſt, ut offeratur realiter, & ita quoad Imperii Vaſallos diſerte diſponit A. B. *ut Reſignatio vel Renunciatio Feudorum Imperii haberi debeat pro non facta, niſi realiter facta fuerit, ita quod poſſeſſio Dominis ipſis corporaliter & realiter aſſignetur.* Præterea (II) *libere fieri* decet, & a libera Refutantis voluntate

tate procedere. Ita Jus Feudale Alemannicum: Bezwingt der Herre ſeinen Man ungetreulichen oder mit Gewalt, daß er ym ſein Leben auffgeben muß, des pleybt der Man on Schaden, ob er den Herrn beclaget um die Untreü, die er an ym gethan hett, vor den Obern Herrn, oder vor dem König, oder vor dem Lantrichter, und überzeuget er den Herrn der Unthadt, die er an ym begangen hatt, der Herre ſoll dem Richter püſſen, als das Landrecht auch ſagt, und ſoll dem Man den Schaden zwyfältig ablegen, und ſall ſein Gut mit Gemache han. *Cod. MSt. fol. LXXXIV. fac. b.* Unde apparet, quod hoc jure Vaſallus *actionem dupli* adverſus Dominum, violenter ut refutet, cogentem conſequatur. Conf. Schilter. *Comment. ad h. l. cap. XXII. & cap. LXXIII.* De Feudis Imperii idem jubet Conſtitutio Carolina, *d. l.* ut ſcilicet *libere* fiat Refutatio. Debet (III) fieri *ſcientibus* & *conſcientibus* iis omnibus, quorum intereſt; ipſo etiam Imperatore quoad ſcientiam non excepto in Feudis Imperii, ſi quando ſoli ipſi eadem refutantur, quo caſu, irrequiſito eo, redire Vaſallus & ſervire tenetur, arg. *l. 8. C. de agric. & Cenſit.* Nondum enim hominium, ſeu juramentum Vaſalliticum Dominus remiſit, ſed eidem adhuc obſtrictus manet, donec Refutationem admiſerit, Cujac. *L. II. Feud. tit. 14. pr.* Bocer. *de Modis amitt. Feud. L. V. cap. 2. n. 142.* Schurff. *Conſil. XXVII. n. 6. ſeqq. Cent. 1.* Myler. *ad Rumelin. A. B. P. II. Diſſ. 4. th. 24. lit. b.* Debet (IV) Refutatio Feudorum Imperii eſſe *honeſta*, non *doloſa* & *fraudulenta.* De cauſis honeſtis & licitis ſubinde dictum fuit in præcedentibus. De doloſis loquitur in *A. B. cap. XIV.* Imperator Carolus IV. & graviſſimas pœnas, ſcilicet amiſſionem Feudorum, Infa-

miam

miam & Bannum Imperii iis dictitat, qui *in fraude renunciarint, & facta Reſignatione Dominos Feudi malitioſe diffident, ac beneficia ſeu Feuda ſic relicta prætextu Guerræ ſeu inimicitiæ iterum invadant & detineant occupata.* Scilicet ita moris, quamvis peſſimi, erat iſtis temporibus in Imperio, dum Jus manuarium adhuc obtinebat, ut potentiores inprimis aut animoſiores Vaſalli Dominos ſuos invaderent, id quod liberius ſe poſſe ſomniarunt, ſi Feuda, quæ tenebant, ipſis prius reſutarent. Conf. Buxtorff *ad A. B. c. XIV. th. 97.* Arumæus, *Diſc. VI. th. 1.* Rumelin. *l. c. Th. XVI ſeq.* & ad eos Myler. *in Addit.* Exemplum talis Reſutationis ſuccurrit, ex Caſp. Lerch von Dürnſtein, qui refert, A. MCCCCLXXI. lites ortas inter Wilhelmum & Michaelem, Comites Wertheimenſes, ex una, & inter Johannes, Patrem & Filium, Nobiles immediatos de Wallbron, hosque poſteriores prioribus, dum res ad arma ſpectaret, Feuda, quæ ab ipſis habebant, Comitibus reſignaſſe. Cœpiſſe inde hoſtilitates, quibus aliquamdiu durantibus, junior de Wallbron in Comitum, & viciſſim hujus Pater, Comes, in Nobilium de Wallbron manus pervenerit. Res tandem compoſita fuit per Fridericum, Electorem Palatinum, ceu pluribus videre eſt apud laudatum Caſp. Lerch, eruditiſſimo Opere, von Reichs-Ritterl. Adel. Herkommen, *II. Grund-Satz, n. 86. fol. 110. ſeq.* Occurrit autem hic quæſtio: *Si Vaſallus vel Status Imperii Feudum refutet Filio vel Agnato, poſtea vero Imperatori bellum infert, an propoſitis in A. B. pœnis ſubjaceat?* Et eſt in promtu reſponſio, Feudum quidem Imperatorem a Filio, ſi is innocens fuerit, revocare non poſſe, cum ratio pœnæ hujus eo ceſſet, & adeo factum Patris ipſi nocere non debeat, maxime ubi fuerit Feudum ex pacto

 &pro-

Digitized by Google

& providentia, in quo Filius proprio jure ſuccedit. Reliquæ vero pœnæ ipſum manent, & quidem non tam eo reſpectu, quo Vaſallus ante fuit, quam potius, quia Crimen læſæ Majeſtatis, & fractæ pacis publicæ commiſit. Conf. Myler. *d. l. Addit.* (a) *ad Tb. XXIV.* Dico: *non tam eo reſpectu, quo Vaſallus ante fuit.* Nam revera deſinit Vaſallus Imperii & Status eſſe, qui Feuda Imperii in gratiam Filii, vel Agnati refutat; privat enim ſe jure ſuffragii, & a reliquis Principibus ad Seſſionem & Votum non amplius admittetur Schilter *Comment. ad J. F. Alem. cap. V. §. 6.* Unde vix uſus aliquis eſſe poteſt Cautelæ, quam habet Itterus, dum putat, proſpiciendum eſſe, ne Status Imperii in Capitularis Legis fraudam (qua ad tuendam Illuſtrem dignitatem & Cenſum Imperii præſtandum ſufficientibus facultatibus inſtructus eſſe debet. Vid. Capit. Leopold. *Art. XLIV.* Joſeph. *XLIII.* nimium refutando bonis omnibus ſeſe exuat, ad onera Imperii ferenda deinceps inidoneus, *l. c. cap. XXIII. §. 9.* Conf. Schweder. *J. P. Part. Spec. Sect. II. cap. 1. § 2.* Eſt tamen a doloſis & illicitis, e. gr. belli inferendi cauſa factis Refutationibus Feudorum *eximenda* illa, quando *defendendi & repellendarum injuriarum gratiam* Feudum refutatur. Id, quod Jure Francorum *gurpire homagium* (a voce Germanica *werpen* rejicere) dicitur, & hac formula fiebat: *Domine diu eſt, quod in tua fide & tuo homagio perſtiti, & talia prædia in Feudum a te tenui: nunc vero iisdem homagio & fidei renuncio, quia malefactum in me commiſiſti, de quo per appellum vindictam exigere decrevi.* Vid. du Freſne, *Gloſſar. voc.* Homagium. Gurpire. *Tom. II. p. 762.* Sane Electores & Imperii Principes Francicæ Libertatis tenaces, ut de juſtitia armorum ſuorum ampliter perſuaſi, (quo de vid. Hortleder, *Tom. II. L. 1.* & de jure

Statuunt

Digitized by Google

Statuum Imperatori armis reſiſtendi, ſententiam Lampadii, *de Republ. Romano-German. P. III. c. 21. §. 13.*) ſuperioribus Seculis ex eadem cauſa, ſi non Feuda ſua refutarunt, armis tamen Imperatori ſeſe oppoſuerunt. *Tempeſtiva* denique (b) debet eſſe Feudi Imperialis Refutatio, id quod in genere ad omnes Feudorum reſignationes & legitimam eorum Formam requiritur. Neque tantum intempeſtiva illa prohibetur, quæ cum dolo conjuncta eſt, & quæ in A. B. *d. l.* ſub vetitis continetur, ſed etiam talis, quæ a dolo immunis eſt, ubi tamen Domino nocere poſſit. Quid enim ſi jam hoſte imminente, & in ipſo belli procinctu, ubi Vaſalli opera Imperator neceſſario indigeret, nec præ temporis anguſtia rerumque emergentium difficultate alium æque idoneum Vaſallum comparare poſſet, Refutatio fieret? Ecquis non injuſtam & illicitam eam pronunciaret, etſi forte a Vaſallo mente non improba factam, & inde omnino denegandam? Vid. Mynſing. *Cent. V. O. 65. num. 12.* Rittershuſ. *Part. Feud. L. II. c. 2 q. 20.* Rumelin. *ad A. B. l. c. Th. XXIV. & ibid. Additionator.*

§. XXI.

Reſtat, ut de *Finibus* Refutationum harum nonnulla addamus, quamvis de iisdem jam facile judicium ferri poſſit ex ante dictis. Et naſcitur hic diviſio in duas claſſes, ut, pro ratione & diverſitate finium, ſint vel *licitæ* vel *illicitæ.* Ad *priores* referimus illas, quæ ipſi *Imperatori*, & certo modo *Regi Romanorum* fiunt, ſimpliciter, ea mente, ut a nexu Feudali, ſervitiis & oneribus Imperio præſtandis Refutans liberetur, quod ubi fraus & dolus abſuerint, licite fieri poſſe, iſtis etiam invitis, ſupra demonſtravimus. Vid. §. IIX. *p. 11.* §. XIII. *p. 22.* §. XIV. *p. 26.* Porro huc referimus illas, quæ in

gratiam *Deſcendentium* & *Agnatorum*, vel etiam, cæteris paribus, *Extraneorum* fiunt, quæ ex diverſis finibus & cauſis procedere poſſunt, nimirum ut vel Refutanti & rebus ejus conſulatur, e gr. ſi Status aliquis æris indigens refutet venditionis gratia, vid. § XXIIX. *p.37.* §. XX. *p. 51.* aut ut ſenio gravatus otia ſibi faciat, & curarum mole liberetur, vel ut proſpiciatur illi, cujus in gratiam fit Refutatio. Vid. §. XVII. *p. 34.* Nec minus huc ſpectant illæ Refutationes, quæ ex pia intentione & ad pias cauſas promovendas ſuſcipiuntur. Vid. § XIIX. *p. 38. ſeqq.* Ad *poſteriores* & illicitas pertinent Refutationes, quæ ex dolo procedunt, & quando eum in finem refutat Status vel Vaſallus aliquis, ut Imperatori bellum inferat, aut ope debita & ſervitiis eum intempeſtive deſtituat. Plures fortaſſe ſunt aut eſſe poſſunt cauſæ ac fines talium Refutationum, ſed nobis hæc in præſenti ſufficiant eorum exempla; properamus ergo & hiſce commode ſubjungimus Refutationum potiores *Effectus*, tanquam Finium conſequentia. Conſiderabimus autem nunc iſtos tantum, quos Refutationes Feudorum Imperii *licitæ* producunt, quam de Effectibus & fructibus illicitarum jam tum egerimus. Unicum tamen eſt, quod quoad intempeſtivas Renunciationes, occaſione Effectuum, hic prætereundum non erat. *Quid ſi Imperii Vaſallus alteri non quidem ex mala intentione, ſed tamen intempeſtivè refutando Feudum conceſſerit, & Imperator ex gravibus cauſis in eam non conſenſerit, annon reſoluta ſit conceſſione, Cedens Ceſſionario ad intereſſe teneatur?* Et reſpondemus, omnino teneri, quoniam facto ſuo & culpa Conceſſio exſpirat, uti omnis is damnum reſarcire compellitur, qui culpa ſua alteri id conciliat. arg. *l. 66 pr. ff. Solut. matrim.* & *l. 25. §. 4. locati* quam Dd. ſecundum rationem *d. l. 66.* intel-

intelligendam monent. Conf. Rhetius, *Comment. ad Jus Feud. L. 1. Tit. 5. §. 1.* verb. *& domino refutaverit. num. 2.* Quod ergo *Effectus licitarum* Refutationum attinet, reſpiciunt ii *perſonam* vel *Domini* vel *Vaſalli.* Effectus perſonam Domini concernens, eſt in aliis Feudis *Conſolidatio* domini directi, quod inſtar proprietatis ſe habet, in comparatione ad uſumfructum, *l. 21. §. 3. ff. de Except. rei judic. l. 36. §. 1. de Uſufr. l. 78. ff. de Jure dot.* cum dominio utili. Extinguitur igitur Uſusfructus hicce Feudalis *2. F. 23. 35-37.* & Dominus directus incipit in re Feudali plenam habere poteſtatem facultatemque diſponendi inconcuſſam. arg. *l. 21. C. mand. §. 2. I. de his qui ſui vel alien. jur. §. 4. I. de Uſufr.* Habent autem hæc Juris Feudalis communis placita in Imperii Feudis ſe longe aliter, dum in Capitulationibus diſpoſitum eſt, ut, ſi fors Imperii Feuda vacare contigerit, eadem Imperii patrimonio addici debeant, adeoque liberam de iisdem diſponendi facultatem Imperator neutiquam habet, Capitul. Carol. V. *art. XXIV.* cum qua ſequentium Imperatorum Capitulationes omnes conſpirant. Ut taceam, quo de jam ſupra monitum, Refutationem in Imperatoris perſona ſimul fieri Imperio, unde etiam Feuda Imperii notabiliter audiunt des heiligen Reichs Eigenthum, in Rec. Imper. *de A. 1541. §.* Nachdem aber in dem ꝛc. *6.* ut inde conſtet, Cæſari una cum Imperio dominium harum regionum tribui. Itter. *de F. I. cap. XIX §. 2.*

Effectus Refutationis *perſonam Vaſalli* reſpiciens, conſiſtit in liberatione a ſervitiis Vaſalliticis & obſequio Feudali *2. F. 38.* Expeariat enim fidelitas ob rem contracta *2. F. 23.* re Feudali deficiente, ſecundum regulam Philoſophorum: Ceſſante cauſa ceſſat effectus. Neque tamen ideo permiſſum eſt Vaſallo, ut poſt Refutationem

Perſonæ vel bonis Domini libere inſultare poſſit, 2. *F.* 38. uti refutandi licentiam a quibusdam in abuſum trahi cœptam modo diximus. Habet enim Reſutatio effectum exauctorationis militaris, ut videlicet Vaſallus, qui fuit, Seniori ſuo non amplius ſit obligatus ad præſtanda obſequia atque ſervitia; ſed tamen ne tunc quidem offendere ipſum debet, in memoriam fidelitatis, jurisjurandi & amicitiæ prioris, cujus reliquiæ adhuc perdurare videntur. Rittershuſ. *l. c. qu.* 32. Cöppen. *Obſ. Feud. IIX. n.* 46. Quæ omnia in Vaſalle Imperii eo magis obtinent, quia quamvis deſinat vinculum Vaſallagii, manet tamen vinculum ſubjectionis, quo Imperatori & Imperio obligatus tenetur. Poſſet hæc de *Effectibus* tractatio extendi latius, & cum ratione *perſonarum*, quatenus vel Agnatis, iisque aut propioribus aut remotioribus, vel Extraneis Feuda refutantur; tum ratione *Feudorum* ipſorum, quatenus vel in novis, vel in antiquis ſit Refutatio, quid ea in ſingulis caſibus quoad Imperii Vaſallos operetur, diſquiri; ſed piget actum agere, quum in præcedentibus hæc omnia jam fuerint ventilata; & fere, quæ communium Feudorum Conſtitutiones de *Effectibus* diſponunt, fuſeque tractat laudatus Dn. Tabor. *de Refut. Feud. cap. V.* itidem in Imperii Feudis obtineant, iisque facile accommodari poſſint.

§. XXII.

Inſpectis Conſtitutivis & Conſecutivis Refutationis Feudorum Imperii, de *Contrariis* non nihil diſquirendum reſtat, ſed itidem breviſſimis, cum jam ſupra ſuis quæque locis tacta fuerint. Contraria igitur vocamus, quæ, æque ac in aliis, ita & in Imperii Feudis ita comparata ſunt, ut Refutationi vel *adhuc faciendæ* obſtent, eamque, quo minus fieri poſſit, impediant; vel *jam factam* iterum deſtruant. *Illuc* pertinent defectus Voluntatis & facul-

& facultatis concedendi, v. gr. in Pupillis, minoribus, furioſis, prodigis, ex parte Subjecti activi; ex parte Subjecti paſſivi, defectus poteſtatis acceptandi, ut in Vicariis, Pontifice, Extraneis, &c. Item ex parte Refutantium Refutationem impediunt, ne fieri poſſit, pravum Vaſallorum conſilium Dominum invadendi, & intempeſtivitas. *Huc*, ſcilicet ad *jam factam* Imperii Feudorum Refutationem deſtruentia referri debent. (I) *Coactio*, & ſi ob metum facta demonſtretur. *l. 116. pr. de Reg. Jur.* unde in literis refutatoriis verba: **Williglichen, Ungezwungen und Ungedrungen.** Licet enim in ſe nulla videri poſſet talis Refutatio; tamen quia metus non omnem conſenſum excludit, conſenſum tamen liberum etiam non relinquit *l. 21. §. 5. ff. quod met. cauſ.* ideo remediis jure competentibus uti licebit, & Actio ad reſcindendam Refutationem datur. *l. 1. ff. de in integr. reſtit. l. 9. §. 3. 7. ff quod met. cauſ.* Similis ratio eſt (II) *Erroris*, ſi quis, etiam Imperii Vaſallus, bona fide Feudum alienum a ſe aliquamdiu poſſeſſum in gratiam tertii refutaverit, ut deprehenſo errore Refutatio iſta reſcindatur. Porro (III) *Revocatio* factam Refutationem in nihilum redigit, & quidem vel ex Jure *Protimiſeos*, vel ex Jure *Succeſſionis.* De Jure *prioris* cum jam in ſupra dictis mentio fuerit facta, nihil addemus amplius, præter illud, quod communi Juri Feudali quoad hanc revocationis ſpeciem, in Principatibus Germaniæ adhuc locus ſit, ac adeo Refutantis deſcendentes aut Agnati oblato precio convento, dum *is adhuc ſupereſt*, intra annum revocare poſſint. Weſenbec. *Conſ. 347. n. 61. ſeq.* Itter. *d. l. cap. XXIII. §. 12.* Cöppen. *Obſ. IIX. n. 29. ſeq.* Ad *poſterius* Revocationis jus quod attinet, quo poſt mortem Vaſalli alienantis Agnati ex capite Succeſſionis utuntur, *2. F. 39. pr. 1. F. 8. §. 1.* non minus illud obti-

Digitized by Google

obtinere in Vaſallis Imperii, extra dubium ponitur. Competit hæc Revocatio *poſt mortem demum* alienantis nullo etiam pretio refuſo, usque ad 30. annos *2. F. 9. §. 1. 2. F. 26. §. 4.* Covarruv. *Tom. 2. Varr. Reſol. L. I. cap. 9. n. 2. verb. Vel hæc prima ratio &c.* Diſputatur autem graviter a Dd: *Num & Deſcendentes Feudum antiquum a Patre alienatum, perinde ut Agnati ex Succeſſionis capite revocare poſſint?* Ubi negativa ſententia communiter verior videtur. Dicunt enim, Filio acquiri jus ſuccedendi per Patrem, a quo cum ſit excluſus, vindicare etiam illud non poſſe filium, quod Pater amiſit, idque confirmari volunt. *2. F. 45.* ubi Filii ſuccedentes in Feudis tanquam hæredes allodiales conſiderentur. Vid. lat. Struv. *S. J. F. cap. XIII. §. 16. n. 5. 6. 7.* Enimvero licet hæc ſententia, quæ præcipuum Propugnatorem habet H Piſtoris, hodie in praxi receptior ſit, & in cauſis Imperialium etiam Feudorum ſecundum eam pronuncietur, contraria tamen, a Weſenbecio, *Conſ. 347.* Academiæ noſtræ primo Cancellario, Dn Godorfr. Antonio, *Diſp. Feud. X. th. 4. lit. b.* & Rusdorf. *Vindic. Conſ. Palat. c. XHI* defenſa, ſaltim in puncto juris verior videtur, quo de alibi latius.

Jam ex more recepto etiam de *Affinibus Feudorum Imperii Refutationis* dicendum eſſet; & animus erat, juxta ductum D. Taboris, *Diſſ de Refutatione Feudi c. VI.* huc referre inprimis *Subinfeudationem* & *Ceſſionem Uſusfructus*. Sed quia ita ſub manibus crevit argumentum, ut ſpeciminis Academici menſuram fere excedat, pagina etiam plura non capiat, & *Affinia* fere alicujus tantum illuſtrationis, non neceſſitatis gratia adjiciantur; igitur miſſis iis, (quæ qui cognoſcere cupit, Taborem adeat *l. c.*) ad colophonem jam tandem properamus. Ter Optimo ter Maximo DEO pro præſtito auxilio humilimas & mente & ore offerentes gratias.

A0 1140645

Digitized by Google